אזהרות לשבועות

א פזמון

נזם י׳ י׳

לֵב חָלַל בַּחַלִיל   יֶהֱמֶה מִמְּרִי   לִקְטוֹרָה וְכָלִיל
וּלְחֵלֶב מְרִי   אִי לַזֹּאת תְּיֵלִיל   לוּ תַעֲזוֹב מְרִי
הֶחָפֵץ בְּשׁוֹר   וּלְבוֹנָה וּמוֹר   הָאֱלֹהִים יְרָא
וְאֶת מִצְוֹתַי שְׁמוֹר

שְׁמוֹר לִבִּי מַעֲנֶה   הֱיֵה בִּמְאֹד נַעֲנֶה   יְרָא הַשֵּׁם וּמְנֵה
דְּרָכָיו הַיְשָׁרִים :

וְהוּא יִסְלַח אַשְׁמָה   וְהוּא יַרְבֶּה עָצְמָה   וְהוּא יִתֵּן חָכְמָה
לְהָבִין נִמְהָרִים :

אֲסַפֵּר תּוּשִׁיּוֹת   מְתוּקוֹת לַפִּיּוֹת   וְאַצִּיב תַּלְפִּיּוֹת
לְיֹשֶׁר הָעִבְרִים :

וְאַזְכִּיר מִצְוֹת עֲשֵׂה   בְּדָת מָעוֹז וּמַחְסֶה   וְעַל פְּשָׁעַי יְכַסֶּה
מְגַלֶּה נִסְתָּרִים :

שְׁמוֹנָה וְאַרְבָּעִים   וּמָאתַיִם נְטוּעִים   בְּמַסְמְרוֹת תְּקוּעִים
בְּמִסְפַּר אֵיבָרִים :

בְּסִינַי נוֹדָעוּ   וּמִמָּרוֹם נִשְׁמָעוּ   וְיַחְדָּו הָטְבָּעוּ
בְּתוֹךְ עֲשֶׂרֶת דְּבָרִים

אֲשֶׁר הִתְווּ חֲתָווֹת   בְּתֵיבוֹת נִשְׁתָּווֹת   בְּמִסְפַּר הַמִּצְוֹת
וּבָהֶם נֶאֱמָרִים :

תענה דבור · לשון תענוג לשון · נעלם · נכנע · לשון לענות ולפני · נהנה · תלוי · לשון גם זרעך · יונק
קשתה · אשם · עצמה · חוזק לשון כי עצמת ממנו מאד · נמהרים · פתאים · לשון ולבב נמהרים יבין ·
ולשם שהספרים [illegible] עניינים במהרות נקראו נמהרים · תושיות · תורה · ונקראת תושיה ·
[illegible] שמתשת לבו חותר האדם לסיבורת יוצלו ועוזרת לו ועוזרו עד : כמו ה׳ מוסד · תלפיות ·
הם שני החורות ושנאות אלפים · [illegible] לשון לחורי · ואזכיר כמו ואזכור · [illegible] · [illegible]
במסמרות · לשון ויחזקו במסמרים · הטבעו · לשון טובע · [illegible] על [illegible] [illegible] הטבעו · התוו · לשון
התוית לו · והוא ענין רושם · נשתוות · לשון וכל חפציך לא ישוו בה ׃

והרעים אל דעות | בקול הפליא זוועות | מקפץ על גבעות | מדלג על הרים
ועת קרא אותם | רעדה אחזתם | ויצאה נשמתם | ברתת ושברים
והוריד טל אידיו | לעמו ועבדיו | והשיב בחסדיו | נשמות לפגרים
אני הוצאתיך | אני הזהרתיך | אני הדרכתיך | בדרכי מישרים
ליחד אל איום | שתי פעמים ביום | להתפלל יום יום | ערבים ושחרים
לעבדו ולאהבו | בלב ולדבקה בו | ולתמוך בנתיבו | פעמים ואשורים
לקדש תעצומו | ליראה מזעמו | להשבע בשמו | בלי שוא ושקרים
לצדק דינהו | ולרדות צדקהו | ולשמור דתהו | ולעשות מאמרים
דבריו שים מרפא | עלי לב גם על | פה וכתבם על ספי | מזוזות נשערים
ושננתם תמיד | לבנך ולתלמיד | ומברכות תצמיד | מאת הנגמרים
בכור בעם תפדה | וטוטפות תעדה | ובכנעני תרדה | ותמול בבשרים
ותפדה פטר חמור | והשבת תשמור | והלל תגמור | בימים נספרים
ועל כנפי בגדך | גדילים תעשה לך | ותלוה דל ידך | תפיים בדברים
קבע ברכת מזון | באט ובחפזון | ולא תמצא רזון | בעני כפורים
עבוט עני השב | ואתה אל ישב | והגזילה תשיב | ועוסק מסחרים
היה לשב עני | לשכלו ולשנו | ותקום מפניו | ופניו נהדרים
ותלמוד ותלמד | והוריך תכבד | ותשיב כלי אובד | ותקדיש מבוכרים

והרעים · מן אל הכבוד הרעים והוא ענין רעם · זוועות · מן יקיצא לזועה · והוא ענין תנועה ורעדה · מקפץ ומדלג · מן מקפץ על גבעות · רעדה · מן יאחזמו רעד · ברתת · ענין רעדה · אידיו · לשון ענן · איום · ענין מורא מלשון איומה · ולתמוך בנתיבו · מן וקולכי נתיבות · [illegible] · מן [illegible] · [illegible] מן נאמרו [illegible] · לקדש · שיקדש שם ברבים בחנניה וחבריו · תעצומו · ענין חוזק והוא שם בכנוי [illegible] · ספי מזוזות · מן ונגעו [illegible] · [illegible] · תחבר · מן ויאמר ישראל [illegible] ושננתם · מן ושננתם לבניך · טוטפות · תפילין · תעדה · לשון עדי ושהיא עדיו · תרדה · [illegible] · מן לא תרדה בו בפרך · האמור בעבד ישראל · גדילים · ציצית · ותלוה · מן אם כסף תלוה [illegible] · תפיים · לשון פיום · בענין שכתוב ותפק לרעב נפשך · קבע · לשון קביעות · באט · בשובה ונחת · מן ואני אתנהלה לאטי · ובחפזון · לשון מהירות · מן ואכלתם אותו בחפזון כל שאפי היה לו לאדם עסק רב לא יפטר מלברך ברכת המזון בשובה ונחת · רזון · לשון בחש [illegible] השמנה [illegible] · עבוט [illegible] · מן העבוט [illegible] · ועוסק · מן עשק וגזל · מסחרים · והוא האזהרה לאדם שיקיל [illegible] · לשב · לשון זקנה · נהדרים · לשון הדר · מן והדרת פני זקן · והוריך · לשון אב ורבי · מן הורה והורתך · לקדש בכור בהמה [illegible] שכתוב כל הבכור אשר וכו׳ ;

יהדלים

והדלים תרחם והחולים תשיחם והאבלים תנחם ותקבור נגזרים

ולפתוח ולתת לאביון יחתת ולשמיר ולמותת עמלק ראש צרים :

ולבער מחמצת בכלה נחרצת ולשרות מפלצת אללים ואשדים :

לענג יום מנוחה בהשקט ובבטחה ולחוג ולשמחה ולאהוב הגרים :

והצדקה לעשות כפי יד ובכסות ומשאות מעמסות להקים ולהרים :

ותלמיד שעשועים להדר ולהנעים ותוכחת רעים ואהבת החברים

ותוכחה וענוה ויין קידוש וחדוה ויראת מקדשך חכמים עם הורים

ולמוד נאמנה לכהנים ברננה ליתום ואלמנה וללוי עם גרים

שמור מעשר עני וגם מעשר שני וראשון ושמיני תקדיש בהדרים

ומעשר ממעשר וגם וידוי מעשר ומבהמה תעשר וראש גז מעדרים

וקדשי מתני וגם מעשר שני תאכלם במעוני והחלה תרים .

וחזק בך ימוטו ולעד לא תמוטו ובשביעי תשמוטו ספיחים ונזירים

ותשמוט משאות ושכחה עם פאות בשדה ותבואות ועוללות מבצירים

ולקט הקציר ופרט הבציר עזוב לבלי תציר לדלים נארים

ואלמו הבט בהענק ובהעבט ותן פן תלבט נדבות ונדרים

שמח ואמור האח בהחיותך האח והנותר באח יהושלך על אורים

ופגול כי יבאש ישרת באש ופסח בצלי אש ומצות ומרורים

וראשון ושביעי תקדיש בחג ישע ומקרא שביעי כביכורי קצירים :

תשיחם · לשון דבור · בתפלה · מן ויצא יצחק לשוח בשדה · נגזרים · לשון נכרת והוא המת
ולפתוח ולתת · מן פתוח תפתח את ידך ובו יחתת · לשון שבר · מן אל תירא ואל תחת ·
בכלה נחרצת · לשון כליון חרוץ · מפלצת · מן נעשתה מפלצת לאשירה · והוא ע"ז מהשלושה ע"ז ·
ובכסות · לשון יכולת · מסת נדבת ידך · ומשאות ומעמסות · כלם ענין משא מן הקם תקים עמו
שעשועים · התורה נקראת שעשועים · מן שעשועים יום יום · והוא לכבד לומדי התורה · ותוכחת ·
מן הוכח תוכיח · ותומה · מן תמים תהיה · וחדוה · לשון שמחה · מן וחדות ה' היא מעוזכם ·
הורים חכמים · נאמנה · לשון אמונה בלי ספק · ול' וללוי · מן ויצא בן אלמנה · ול' חג עצרת
ובן על פסח שבו נושענו · בהדרים · מן עץ פרי עץ הדר · מעדרים · מן
ראשית גז צאנך תתן לו · מתני · הוא ח' מן שדות · שוש לעני · ספוקים · מן ספוק קציך ·
נזירים · מן ענבי נזירך · תשמוטו · לשון שמיטה · משאות לשון חוב · מן כי תשה ברעך משאת
לקט הקציר · מן לקט קצירך ופרט הבציר · מן ופרט כרמך · תציר · מן צר לי [illegible] ·
נארים · לשון [illegible] · מן [illegible] · בהענק · לשון מתנה · מן הענק תעניקנו והוא מלבד חנם ·
בהעבט · לשון משכון · תלבט · מן עם לא יבין ילבט · האח · שמחה · האח · אח
באח · לשון כירה · מן ואת האח לפניו מבוערת · על אורים · לשון אש · מן באורים כבדו
באור בשדים · ומצות ומרורים · יבאש · לשון סרחון · ומקרא · חג שבועות ·

ויום זכרון תרועה   ויום כפור תועה   ומוכה וארבעה   צמחים נבחרים
ערבים בסמדר   ועת עבות נהדר   ופרי עץ הדר   וכפות תמרים :
וכהן הוקם על   באלמנה יגעל   ובבתולה יבעל   וידהו ירים :
וידע העתים   לטהר סות ובתים   ופתות הפתים   והגיש מוקטרים
ונשלח נשלח   להקטיר ולמלח   לכפר ולסלח   פשעים נעתרים
וליצוק ולבלבל   ולשחט פר ויבל   ולמלוק ולקבל   ולקמוץ אזכרים :
ובן ילמד עם זה   להניף ולחזה   והשוק והחזה   לחקי נעצרים :
ויבין למלאכת   שדר ומעת לכת   לבית הפרוכת   בגדים משזרים :
ותבנית המשכן   ולחם הנתכן   ושמן המתוקן   למשחה ולמאורים
חשבה ומלאכת   קטורת נסכת   ושש המערכת   ושתי בכרים :
ושלמים ומנות   ועולות וקרבנות   ושלש מתנות   במועדים נזכרים :
והעומר לנחל   וכר שבת יהל   ופרשת הקהל   ושופטים עם שוטרים
למחקורת ריבות   נפשות נערבות   ודין ארבע אבות   נזיקים נשמרים
וקיצב ותבונה   לחדשי השנה   ומתנות הכהונה   ארבע ועשרים
והתקופות למלאת   וכר חנוכה להעלות   ולראות ולעלות   בשני מעשרים
להנעים חומשים   וגם להיות קדשים   ולטבול נפרשים   בעתים נגזרים :

תועה כמו נוטה · כלומר שיזכר ולותעות בו · בסמדר מן וקנקנים סמדר · עבות
הוא הדס המשולש מן תעשה עבות · עץ הדר · הוא האתרוג · וכפות תמרים
הוא הלולב · על לשון הם נקבת · יגעל · מאוס והרחקה מן לא תגעל נפשי אתכם
וידהו ירים הוא ברכת כהנים · סות · לשון כסות מן ובדם ענבים סותה
ופתות הפתים · מן פתות אותה פתים · הנתכן הנתקן · וזה לשון תכן המתוקן ·
לשון סדור · נסכת הסמ' הנתון לשון מכוס · מן ובמתכונתו לא תעשו כמוהו
ושש המערכת הן שש חלות כמשפט השני בס' אמור וגו' ושתי בכרים · הן לחם התנופה
לנחל · לשון ירות · כמו ומתנחלם לאמו · יהל · לשון אור · ור' הקהל ·
הוא מצות הקהלת העם כמוצאי שביעי לשמוע התורה · למחקורת ריבות הוא הנזות
תקנו הדין :.

וישבת בבהמה | ועבד עם אמה | ובבורי אדמה | ומקרא כפורים
וזריז מתנים | ויצדק מאזנים | ומתת פי שנים | לבנים הבכורים
וחק איפותים | וגם מידותים | ומוצא שפתים | ופדיון נמכרים
וחופש האמה | בסימן נחתמה | ודין ערי חומה | ובתי החצרים
נארם לא ידון | בנמכר על זדון | ויובל ומת ארון | ישולח לדרורים
ויצאת עבדות חפשית | ביובל ויצאת ששית | ועת בא חמשית | והבדל שש ערים
ודין שפחה חרופה | וסנר עגלה ערופה | ופסח לתרופה | ללא המה טהורים
וטהרת הדות | במימי המקות | ופר בא על מצות | ופר הכפורים
וטהרת הטומאה | וקרבן הנראה | וקרבן הטומאה | ומוספין עשרים
ויורד גם עולה | וודאי גם נתלה | וחרם המופלא | וערך הנודרים
חר ייתד לחפור | והעומר לספור | ואם קן צפור | לשלח ביערים
וכל טומאה להפלות | בשקץ ונבלות | וארם עם מכלות | ומשקין נגרים
והסט ושוכבת | ומקרה מחשבת | ויבום נעובת | ואגרת פורים
וחילוץ ירקת | לאשה נתקת | וקות בת מחוקת | במבושי גברים
ודין אשת שביה | וחק פריה ורביה | ותלבושת עדיה | ונסוך מי קרים
וערלה והללים | ומשנה למושלים | ובומס להשלים | שבר הנשברים

נשבת · לשון הכנעה · מן נשבתה הארץ · וזריז מתנים הוא אכילת קרבן פסח ·
שכתוב בו מתניכם חגורים · וחוק איפותים שלא יהיה לו איפה ואיפה ·
מדותים מן לא תעשו עול במשפט · חופש · לשון חרות · בסמניה · בחותם ·
ידון · לשון ריב ומדון · אם היא לשון נאוה · והוא כמו לא יחרץ · לדורות ·
לחירות · מן וקראתם דרור · חרופה מיועדת · להרוסה לרבותה · ויורדים עולה
הוא קרבן העני בדלה · הוא אשם תלוי · וחרם המופלא · מן כי יפליא לנדור
נדר · · וערך הנודרים · הוא המעריך לנכסים · ניר · לשון חקים · מן תכוב לו
יד ויכין מעשהו · לחבור · תחוב לצאת חוץ · ביערים · לשון שיך והוא מצות
שלוח הקן · להבלות · לשון הפרשה · מכלות · לשון כלים · נגרים · לשון תחבל ·
נוח לשון כלים · ואין נכון לו · בגדים · לשון שפך · הפסו · לשון נטפע כלו'
מבקש מוציא דבר מכלא אפי' שיקיק המוראה בדבר הקוה הוא כמאן אסר שבפבתו
כעונעה · נקודת הם לשון חנוך נלקח · מן ויקח · במבושי ערוה · כלומר
שצריך לקנות יד לאחוזת ערוה האנשים / ערוה · מן ונבי הבאה ערם נכסיתו /
ונסוך מי קרים דבר דהושענים · ובכבוד הוא מאין תקנה
מן תקוני בנוך /

ברכות וקללות ומכס ונחלות וישיר אבנים גדולות ויובל לדרורים
וחצוצרות עדה ומורם מתודה וטבול יולדה מדמי המקורים
ופרה לשרפה וחזה לתנופה ומעשר האפה ותרומה להרים
ועיר יד שולחת למלט משחת ועיר הנדחת להחריב ולהחרים
ועיר כי תסגר אבניה תגר ותת נבלה לגר או מכור לנכרים
דמי כופר תשקול והמסית תסקול ביען הרים קול לעברה ולאחרים
וחולם ועד זומם כאחד החרימם לבלתי ירוממם להנבא שקרים
ובפרעות תפקע המוציא שם רע ואיש זב ומצורע בהזות נטהרים
ובזה ירפא טמא מת או נספה ומריה תספה וייראו נשארים
וחובל בחמשה תכסהו בושה ודם על יבשה תכסה בעפרים
והסוטה תשקה למען תנקה ועשית מעקה להסיר מכמורים
וחתן כל שנתו יהי נקי לביתו ויאחר מצאתו ולא יעבור דברים
ויגבת יד רמה משוח מלחמה לבל תפול אמה בלב הנחגרים :

אלה מצותי ואלה חקותי ואלה תורותי תמימים וישרים
תחיינה מהיר ותספנה יהיר והמזהיר יזהיר כזוהר המאורים
ולנזהר יקרב בשמרם עקביב וכאור הנערב ישרים מכתירים

ומכס לשון לחלק מן המכס לה׳ . וישיר אבנים גדולות מן נשרת אותם במים
ויובל שלוח עבדים עבהם לחירות בשנת יובל . ומטבול יולדה מן ונקה ממקור
ועיר יד שולחת אזכרה למלך להנצל משחת נפשות עיר השולחת לו חק
עיר הנדחת . מן נדחו את יושבי עיה . והמסית לשון
וחולם נביא או חולם חלום שקר . בפרעות לשון בקלות
נספה . לשון חלל . ומריה תספה . לשון כרת .
הנערב . לשון ערבות . מן נערבה
מכתירים . לשון התנהג . מן כתר
לו כלו׳ שהישרים מקוים
רחמים :
קס

קפ״

ה׳ זכרות אל יוסף דאוונטורין זצ״ל ולכה״ר דאוונטורין יצ״ו

אני הצעיר יוסף

מוסקולי״ץ

זה המפתח פיוטין בספרו

Jay receu de Jossé de walabregue fils de abraham de walabregue la somme de six cent cinquante livres que cé pour la premiere paye quil me faict pedant cinq annes fait a Carpentras le 16 Septembre 1741 et me suis signé

Jossé de walabregue

על ד׳ נסים דהתקלינו קהל העבריים אמן האל
עושה פלא היתה לנו לתשועות ביום חמשה עשר לאדר פסלו
דקוש נגדנו אנשי בנגויד

לוח של קהל טוב בפסלו

על הנסים פרשת אלכסנדר קהל העברים הנה בזמן אשר מלך היונה
נסי לחנוכת היום

... של קק״ק ... [illegible]

על הנסים הרבה ... קהל השרים אהבה הגדול עושה פלא היום ...
[illegible]
[illegible]

אזהרות למנחה יום א׳

פזמון

יושב נענה שיר חדש ענה גלתקות יאחרית מצות אל מנה :
יצופה יר דרכים שור הא ערכך תת לה מהלכים על כי ערכך
שם הולך חשכים יאיר חשכך איך זה תאנה לזמן מענה
שואות מעטותך רת שוכני סנה חקי הגלוזים מהם יצוקה
לא תירא חוזים עושה צירך כי עתות רגזים הא סתקה
אוי כי תחנה לישדור מחנה תבטח אך בראשית לך בינה
קנה :

אמר המחבר ר׳ יצחק בר מרדכי נ״ע

כבר הקדמנו בפתיחת זה המאמר [illegible] ... ויעדנו [illegible]
[illegible]
בעזרנו //

פתיחת האזהרות

אני בינה שוכנה מעונה ואמונה בחיק צ׳ ויצפונה אמונה לאמונים :
נתיבה לישרים ואור למזהירים ונר חופש חדרים וגולה מצפונים
יקרה ליקרים ונזר מנזרים ונר חופש חדרים עגולה מצפונים :
יקרה ליקרים ונזר מנזרים וזרה לזרים ובוז לגאי יונים :
יכונן בפלאות אלוה נוראות בסודי ובריאות לעדים נאמנים
צבאות תחתיות ויצורות עליות ורנח החיות אשר באופנים
קרא נא עם נורא ויקח מפי תורה צרופה וטהורה יקרה מפנינים
קנה טובה נעמה קחה מבצר חכמה יסורתי דאמה בסודות עליונים
והעלה זכרונו בלעבד הר סיני ושיתה קניני בראש הקניינים
אלהים מאד נעלה בהר סיני נגלה בקול נורא נפלא מפרק גבעונים
ע׳ כבוד הרעים ונפלאותיו הנעים ופתח לי רקיעים יקרע חלונים
ונאזר בגבורות ופעל גבורות ונתן היצורות בגופות כנרנים

כן אומר כבוד ומשירי אהוד אליה נורא הוד באלפי שנאנים

אשו דרי רקים לבאר בחרוזים ואישיר בפזים ואציב ציונים

אספר עצמותי והיו אותותי למעשה מצותי וכהם נסמנים ·

עד כאן הפתיחה

פירוש

אני בינה במאמר הכתוב על לשון החכמה והתורה לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה · [illegible]

[illegible]

יסוד כל הסודות ועמוד העדות ושורש לתעודות וראש המכוונים

[illegible]

להאמין כל תמים בקושט ובתמים כיה צור עולמים אדוני האדונים ·

[illegible]

והגדיל יחודו ואהבת שם כבודו ליראה ולעבדו בפה וברעיונים ·

ב להאמין שהוא אחד שנ׳ שמע ישראל יי׳ אלהינו יי׳ אחד

ג לאהבו ולהתבונן בתבונות ולהשתכל במעלותיו שנ׳ ואהבת את יי׳ אלהיך

ד ליראה ממנו ולהבין גדולתו ויכלתו ונוראותיו שנ׳ את יי׳ אלהיך תירא

ה שיה התפלל בכבוד ובכונה שנ׳ ואותו תעבדנו וכתוב ועבדתם את יי׳ אלהיכם עבודה שבלב זו תפלה

ותורתו ללמוד וטוטפות הכבוד ביד ובראש לענוד לאות ולזכרונים

ותורתו

ו ללמוד התורה וללמדה לאחרים שנ' ולמדתם ועשיתם וכתוב ושננתם לבניך
ז להניח תפלין של יד שנ' וקשרתם לאות על ידך להניח תפלין של ראש שנ' והיו לטוטפות וגו'.
ח לענוד · כמו לקשור · כענין אענדנו עטרות נאמר ולזכרונים כמש"נ שנאמר ולזכרון בין עיניך /

ודבקה בגדולים ולעדות בגדילים ולדרוך בשבלים לעליון מסכינים

ט לדבק בחכמים לומדי התורה ולהתחבר עמהם · שנ' ובו תדבק
י ללבוש ציצית שנ' ועשו להם ציצית וכו' לעדות · מלשון בעדי תלבשי. וכתוב ועדית עדי
יא להדמות בדרכיו · אף הוא רחום וכו: ולהחזיק בתורה ובמעשים טובים ... לעליון שנ' והלכת בדרכיו · וכו' מסכינים מלשון הסכן הסכנתי וכל דרכי הסכנתה מרגלים ומדרכים /

ובשמו תשבע וברך כי תשבע והמזוזה תקבע בשערי משכנים :

יב שנצטוינו להשבע בשמו בעת הצורך אל השבועה שנ' ובשמו תשבע /
יג וברך כי תשבע שנצטוינו לברך אחר המזון שישבע שביעה שנ' ואכלת ושבעת וברכת /
יד והמזוזה תקבע שנצטוינו לקבוע מזוזה בשערי בית דירה ובבוד שנ' וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך /

והמלך מנה וכתב לו משנה והמקדש תבנה צבי הבניינים :

טו שנצטוינו למנות עלינו מלך שנ' שום תשים עליך מלך
טז שנצטוה המלך לכתוב משנה תורה ר"ל ס"ת א' זולת הספר המוטל על כל אדם מיש' / ולכתבו שנ' והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת וכו להיות עמו ונכנס ויוצא עמו תמיד /
יז והמקדש שנצטוינו לבנות בית הבחירה שנ' ועשו לי מקדש וכתב במקום אשר יבחר /

ועבד הלוי וכל יראו גוי ושמרו בית ייי לוים ומכהנים /

יח שנצטוו הלוים לעבוד העבודה המיוחדת ידועות בהם על הקרבנות ונעילת השערים שנ' ועבד הלוי //
יט וכל יראו גוי שנצטוו הכל על המורא המקדש להכנס בו ולעשות בו הדברים שנ' קלות ראש · שנ' ומקדשי תיראו /
כ ושמרו בית ייי שנצטוו הכהנים והלוים לשמור בו תמיד שנ' ושמרו את משמרת אהל מועד · וכתב אתה ובניך אתך לפני אהל העדות /

כתובת התורה ועריך המנורה והשם הנורא לקדיש בהמונים

כא שחייב כל איש לכתוב ס"ת לעצמו שנ' ועתה כתבו לכם את השירה הזאת פירשוהו חז"ל על כתיבת התורה /
כב ועריך המנורה שנצטוו לערוך ולהדליק המנורה במקדש שנ' יערך אותו אהרן ובניו ·
כג והשם הנורא שנצטוו לקדש ה' ברבים וחייב כל אדם למסור עצמו עד מות על קדושת שמו יתברך כדניאל וחבריו שנ' ונקדשתי בתוך בני ישראל /

נשיאות כפים וקדוש ידים קטורת אפים ולחם הפנים :

כד שנצטוו הכהנים לברך את ישראל בנשיאות כפים כמו וישא אהרן את ידיו ויברכם · שנ' כה תברכו את בני ישראל אמור להם
כה וקידוש ידים שנצטוו הכהנים לקדש את ידיהם ורגליהם בשיכנסו למקדש לעבודה שנ' ורחצו אהרן ובניו ממנו וגו': בבואם אל אהל מועד ירחצו מים וגו' וזכר ידים
כו וכשאמרו רגלים נכ' ... שנאמרו כה': ובאמנה לא העשק ... קטורת סמים עד ושחו קטורה באמיך והיא מצות הקטורת שבכל יום פעמים על מזבח הזהב בהיכל שנ' והקטיר עליו אהרן את הנרות וגו'
כז לחם הפנים שנצטוו להיות לחם הפנים על השלחן הזהב במקדש · שנ' לחם הפנים לפני תמיד. וכתוב ונתת על המערכת לבונה זכה /

אכילת שירים וקדשי שמים וביום פעמים נגידי הגיונים

כח שנצטוו הכהנים לאכול שירי המנחה הנקמצות אחר הקטרת הקומץ שנ׳ והנותרת מן המנחה יאכלו אהרן ובניו וכתוב מצות תאכל :

כט וקדשי שמים שנצטוו הכהנים לאכול בשר קדשי הקדשים בזמנו כמו חטאת ואשם שנ׳ ואכלו אותם אשר כופר בהם ונכלל בזה אכילת שאר קדשים /

ל וביום פעמים שנצטוו לקרא ק״ש פעמים בכל יום שנ׳ ובשכבך ובקומך · ופי׳ נגידי הגיונים · מלשון כי נגידים אדבר שעניינו דברים ומאמרים נכבדים :

ואש תוקד תמיד ועולת התמיד ומשמרות תעמיד להשוות לזמנים

לא להבעיר אש תמיד על מזבח העולה [illegible]

לב ועולת התמיד נקריב ב׳ תמידין בכל יום שנ׳ את קרבני לחמי לאשי [illegible] כבשים בני שנה תמימים שנים ליום וגו׳

לג ומשמרות שנצטוו שיעבדו משמרות הכהנים ברגל הם׳ ונחלקו הקרבנות [illegible] שנ׳ וכי יבא הלוי וגו׳ : חלק כחלק יאכלו לבד ממכריו על האבות כלומר זולת מה שחילקו המשמרות שתקנו האבות · ופי׳ לוי בתקום זה כהן [illegible] המקומות נקראו כהנים לויים · ופי׳ בזמנים · זמני הרגלים

חביתין למנחה ושמן המשחה ושלמי השמחה לעתים מזומנים ·

לד שיקריב קרבן כה״ג בכל יום עשירית האיפה מנחה ומחציתה בבקר ומחציתה בערב ונקלית במחבת קודם ההקרבה ולמ׳ נקרא מנחת חביתין שנ׳ זה קרבן [illegible]

לה ושמן המשחה שנצטוו לעשות שמן המשחה על [illegible] שנ׳ שמן משחת קדש יהיה זה לי וגו׳

לו ושלמי השמחה שנצטוו ברגלים שלמי השמחה זולת שלמי החגיגה שנ׳ וזבחת שלמים ואכלת שם /

חגיגה מהדרת תרומה נבחרת ודרים המשרת תרומת הדשנים

לז שנצטוו להביא שלמי חגיגה ברגלים [illegible] שנ׳ שלש רגלים תחוג לי

לח שנצטוו לתת תרומה גדולה לכהנים כמ״ש שנ׳ ראשית דגנך תירשך ויצהרך וגו׳

לט ודרים המשרת שנצטוו הכהנים להרים מזבח העולה בכל יום והיא מצות תרומת הדשן שנ׳ והרים את הדשן אשר תאכל האש /

ועולת הראיה פריה ורביה ויעוד עבריה ותת לה פדיונים /

מ שנצטוו להקריב עולת רגל שנ׳ ג׳ פעמים בשנה יראה כל זכורך

מא פריה ורביה שנצטוו לפרות ולרבות שנ׳ פרו ורבו /

מב ויעוד עבריה שנצטוו ליעד אמה עבריה ולנשאה שנ׳ אשר לא יעדה · וגו׳

מג שנצטוו לפדות אמה עבריה אם לא יעדנה על הדרך שבא בקבלה שנ׳ והפדה /

וקדוש בדברים לשבת ובכורים ומצות המתעברים ומלוי קרבנים

מד שנצטוו לקדש השבת בדברים בכניסתו וביציאתו שנ׳ זכור את יום השבת לקדשו /

מה מצות הבכרת בכורות דהיה שהוריד ולקדש אותן בדברים אלא שאין בדברים [illegible] שנ׳ קדש לי כל בכור וגו׳ כל הבכור וגו׳ : [illegible] לה׳ אלהיך והוא הקדוש והמובחר [illegible]

ומצות המתעצרים שנצטוו לתקוע בחצוצרות על קרבנות [illegible] ובעת הצרות והמלחמות שנ׳ וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם וגו׳ וכי תבואו מלחמה וגו׳

מז ומלח קרבנות שנצטוונו להקריב מלח על כל קרבן שנ׳ על כל קרבנך תקריב מלח

וקרבן התמים וישלם ביומים ומעשה השלמים סדורים ונכונים :

מח שיהיה כל קרבן תמים בלי מום שנ׳ תמים יהיה לרצון

מט וישלם ביומים שמצוה שיהיה כל קרבן שלם בזמן ובגון שיהיה בן ח׳ ימים ומעלה
מזה הוא מחוסר זמן שנ׳ ומיום השמיני [illegible] ומיום השמיני והלאה ירצה

נ ומעשה השלמים שמצוה לעשות השלמים כמשפטם הכתוב בתורה שנ׳ ואם זבח השלמים קרבנו · וכתוב וזאת תורת זבח השלמים

קדושת הכהן בכל ענין תכן ובגדי הוד הכן להדר וגאונים :

נא שנצטוו לגדל הכהנים ולרוממם בכל דבר שבקדושה ובכל ענין של כבוד ופי׳ תכן הכנת עמודן · בזרת תכן והוא הסידור והתקון · שנ׳ וקדשתו כי את [illegible]

נב ובגדי הוד הכן · שנצטוו לעשות בגדי כהונה שיתקדשו בהם הכהנים בשעת עבודה שנ׳ ועשית בגדי קדש · ופי׳ וגאונים מלשון הכתוב עדה נא גאון וגבה · הוד והדר תלבש

וגדול בבתולה ובמעשה העולה וישיבו גזלה בעינה גזלנים :

נג שיהיה כ״ג נושא בתולה שנ׳ והוא אשה בבתוליה יקח

נד שנצטוינו לעשות העולה כמשפטה שנ׳ ואם עולה קרבנו

נה שמצוה הגזלן להשיב הגזילה אשר גזל בתוספת ה׳ שנ׳ והשיב את הגזילה אשר גזל ואחר שישיבנה בעינה אם הוא בעין ואם לאו דמיה

ולשבות בשבת והחמיץ ישבת ומנחה על מחבת ובשאר תקונים :

נו לשבות ביום ז׳ הוא המנוע ממלאכה לכבוד היום וקדושתו שנ׳ וביום הז׳ תשבות

נז שנצטוינו לשבות החמץ בי״ד והוא הביעור והביטול שנ׳ אך ביום הא׳ תשביתו וגו׳

נח ומנחה על מחבת שנצטוינו לעשות המנחות כמשפטם הכתוב את מנחת מחבת ואם מנחת מרחשת ובשאר התקונים האמורים בפ׳ כי קרבן מנחה

וחק מעשה אשם והחטאת מושם ופסח הנרשם למופתים קדומים :

נט שמצוה לעשות האשם כמשפטו שנ׳ וזאת תורת האשם

ס והחטאת מושם נ״כ לעשותה כמשפטה מלשון ושם לו חק · שנ׳ זאת תורת החטאת

סא ופסח הנרשם שנצטוינו לעשות קרבן פסח כמשפטו בי״ד שנ׳ ושחטו אותו כל קהל עדת בני ישראל בין הערבים · ופי׳ הנרשם למופתים קדומים שהוא לזכר לאותם המופתים הראשונים שנעשו לישראל

זכן באבילתו תכונן מיבלתו והשב כמותו פעליו מכנים ‖

סב שנצטוו לאכול בשר הפסח ליל טו' בניסן צלי אש על מצות ומרורים ואכלו שנ'
ואכלו את הבשר בלילה הזה /

סג סד והשני כיוצא בו מעליו מוכנים. רוצה לומר מצות האמורות בא' שלא פסח א' ועשה
פסח ב' שישחטהו וקיים המצוה הא'. ויאכלוהו וקיים מצוה שנית. שנ' איש כי
יהיה טמא לנפש ועשה פסח. וכתוב על מצות ומרורים יאכלוהו /

נתינת חומשים למועלים בקדשים וקדוש החדשים היותם נתקנים:

סה שנצטוו זה המועל בתרומה וקדשים או בהנה מהם לשלם הקרן ולהוסיף חומש
שנ' ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמישיתו עליו וכתוב את אשר חטא וגו'

סו וקידוש החדשים שמצוה על ב"ד הגדול לקדש החדשים ולתקן השנים בהם כפי
הצורך שנ' החדש הזה לכם ר"ח עדות זה מסור לכם /

שביתות נקבעות ושבע נודעות בפסח ושבועות וירח איתנים

סז סח סט ע עא עב עג. הרי ז' מצות בשביתות לשבות בא' של פסח
ובז' שלו. ובשבועות הרי ג' וד' בתשרי
שהוא ירח איתנים והם ר"ה ויה"כ. וא' של סוכות ושמיני עצרת /

תקיעה נערכה ומצה נמסכה ולישב בסוכה ולאחוז סנסנים

עד שנצטוינו בר"ה לשמוע קול שופר מתקיעות נעשות ותרועות על הדרך
שביארו חכמים שנ' יום תרועה יהיה לכם

עה שנצטוינו לאכול מצה בטו' בניסן [illegible] פסח שנ' בערב תאכלו וגו'

עו שנצטוינו לאכול בסוכה מטו' בתשרי עד כב בו שנ' אך בט"ו לחדש הזה וגו'
וכתוב בסוכות תשבו שבעת ימים /

עז ולאחוז סנסנים הוא הלולב שנצטוינו ליטול ביום הא' שנ' ולקחתם לכם וגו'
ובמקדש ז' ימים שנ' ושמחתם לפני ה' אלהיכם כל שבעת וגו'

ומוספין קדש בשבת ובחדש ומועדי הקדש שמונה מתוקנים

עח להקריב קרבן מוסף בשבת שנ' וביום השבת שני כבשים

עט להקריב קרבן מוסף בכל ר"ח שנ' ובראשי חדשיכם תקריבו עולה

פ' פא' פב פג פד פה הי' [?] ו' מצות בתוספיקם [?] מוסף הפסח.
מוסף שבועות. מוסף ר"ה מוסף יה"כ מוסף [illegible]
מוסף שמיני עצרת [illegible] מצות המוספין שמונה עם שבת ור"ח. ופי' [illegible]
מתוקנים נספרים כמו הכסף המתוקן /

ומנחת העומרים ולחם בכורים וצום הכפורים והעבודה לפנים

פו שנצטוינו להקריב בטז' בניסן מנחת העומר מתבואה [?] ומן החדש שנ' והבאתם
את עומר ראשית קצירכם //

פז ולחם ביכורים שנצטוו להקריב ב' הלחם בעצרת עם הכבשים שנ' ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וכתוב ואם תקריב מנחת בכורים והוא מתיר חדש במקדש כמו העומר במדינה /

פח להתענות ביוה"כ שנ' תענו את נפשותיכם והוא המונע מאכילה ושתיה /

פט והעבודה לפנים · שנצטוו לעשות ביוה"כ הקרבנות והוידויים ושאר המעשים האמורים בפ' ואין במק' עבודה לפני ולפנים אלא ביו"כ בלבד · שנ' והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר על נפשותיכם א' בשנה /

קדושה בתמורה ויחוד בית בחירה ואהבת החבריה והוכח נגנים·

צ להיות תמורה הקדש קדש שנ' והיה הוא ותמורתו יהיה קדש /

צא ליחד בית הבחירה אל הקרבנות ולהקריבם שם שנ' שם תעלה עולותיך ושם תעשה /

צב ואהבת החברה שנצטוינו לאהבה בני חבורתינו ודתינו שנ' ואהבת לרעך כמוך /

צג והוכח נגנים שנצטוינו להוכיח החוטא מבני דתינו בכל המנ' שאפ' הוכח תוכיח פניו · ואפ' נגנים מולשין דברי נגנים וקם האנשים הרשעים מחשבות על מעוות הרע /

הבאת בכורים וכבוד ההורים ומוראם תרים והדרת הזקנים.

צד שנצטוינו להביא ביכורי הפירות בעזרה לכהנים שנ' ולקחת מראשית כל פרי האדמה וכתוב ראשית בכורי אדמתך תביא /

צה שנצטוינו לכבד אב ואם שנ' כבד את אביך ואת אמך

צו ומוראם תרים כלו שהזהרנו ב' מצות אלו כבוד אב ואם · ומוראם תרים ראויות ויקרות ונא' על המורא איש אמו ואביו תיראו

צז שנצטוינו לכבד החכמים בעלי התורה ולהדרם · שנ' ומפני שיבה תקום והדרת ·

שרפת נותרים וטמא ובכורים ופטרי החמורים לפדיון ניתנים:

צח שנצטוו לשרוף בשר קדש שעבר זמן אכילתו שנ' והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף · וכתוב בפסח והנותר ממנו עד בקר /

צט שנצטוו נ"כ לשרוף בשר קדש שנטמא שנ' והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל וגו' ובספר זה הרוחה שמאחר:

ק ובכורים שנצטוינו לפדות בכור אדם שנ' אך פדה תפדה את בכור האדם

קא ופטרי החמורים · שנצטוו לפדות פטר חמור · שנ' ופטר חמור תפדה בשה ולשון לפדיון ניתנים שבא אל שניהם ר"ל אל בכורים ופטרי החמורים /

פדות בעלי מומים ולדון בחרמים וכסות הדמים ולשחוט סימנים:

קב שנצטוו לפדות קדשים שהומומו ויחזרו לחולין שנ' רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר · ובאה הקבלה בפדיון פסולי המוקדשין הכתוב מדבר /

קג ולדון בחרמים. שנצטוינו לדון בחרמים נכסים כמו שכתוב. אך כל חרם וגו'
קד ובסוי הדמים שנצטוינו לכסות דם חיה ועוף אחר שחיטה. שנא' איש כי יצוד ציד חיה ועוף אשר יאכל ושפך את דמו וכסהו בעפר /
קה ולשחוט תומנים שנצטוינו לשחוט כמו שנצטוה משה רבינו על הושט ועל הקנה שנ' וזבחת מבקרך ומצאנך / כאשר צויתך /

ידיעת סימנים ברורים וצפונים בטהרת המינים וארבעה נגעים /

קו קז קח קט לבדוק בסימנים בהמה חיה ועוף לדעת אם בבירור להם הם סימני שתהא בהם כדי שנוכל באכלך · וכן בסימני עופות טהורים · וכן בסימני דגים · וכן בסימני חגבים בכל אלו על דרך שנאמר בתורה מהסימנים הטמאים והטהורים והעושה הכולל אלה והבדלת בין הטהורה לטמאה /

וערכי הבתים והשדות חרותים והערכים למתים ידועים ונתונים :

קי לדון בערכי הבתים כבתוב איש כי יקדיש את ביתו
קיא והשדות לדון בערכי השדות כבתוב בהם שנ' ואם משדה אחוזתו יקדיש איש ופי' חרותים שדינים אלו חרותים ומבוארים והמצוה לדון בהם על הדרך המבואר בכל מ' אלה /
קיב והערכים להורות פי' למתנים לאנשים והיא מצות ערכי אדם שנ' איש כי יפליא נדר בערכך נפשות והם בתורה ידועים ונתונים לפי מספר שני הנודרים /

והשיב האחוזות בשדה ופרזות ותת ראשית גזות וחק המתנות :

קיג שנצטוו שישובו השדות ובתי החצרים אשר אין להם חומה לבעליהם ביובל שנ' על שדה הארץ וכתוב ובתי החצרים /
קיד שנצטוו לתת ראשית גזות לכהנים שנ' וראשית גז צאנך תתן לו /
קטו שנצטוו לתת להם כל מתנות הבהמה שנ' ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקבה /

ומעשר תרומה ודין ערי חומה ומעשר הבהמה בבקר ובמקנים /

קטז שחייב הלוי לתת מעשר מ' תרומת מעשר שבו ולתת לכהן שנ' ואל הלוים תדבר כי תקחו את בני ישראל את המעשר והרמותם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר. וכתוב בהרימכם את חלבו ממנו /
קיז דינים אחר בית בערי חומה שנ' איש כי ימכור בית מושב עיר חומה והיתה גאולתו עד תום שנת ממכרו /
קיח שנצטוו להפריש מעשר בהמה מן הבקר ומן הצאן שנא' וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבור תחת השבט העשירי יהיה קדש עניינו לאכול בירושלים ... אל המשנה שלמין הצאן /

וחק פרה אדומה וערכי הבהמה שביתה באומה בפרות ובהונים

קיט שנצטוו לשחוט הפרה ולשרוף אותה · שנ' והיתה לעדת בני ישראל למשמרת:

קכ דין ערכי הבהמה שנ' והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך אותה

קכא שביתת בהמה שנצטוו לשבות מעבודת קרקע בשביעית ככתוב בחרש ובקציר וגו' וכתוב שבת שבתון יהיה לארץ · וכתוב ושבתה הארץ שבת לה' /

קכב בהוריות שנצטוו להשבית הפרות שתוציא הארץ בשביעית שנ' תשמטנה ונטשתה ואכלו אביוני עמך /

קכג ובקונים שנצטוו להשמיט המלוות והכספים של הלוה בשביעית שנאמר שמוט כל בעל משה ידו וכתוב אשר יהיה לך עם אחיך תשמט ידך /

ומשפט המשוררים במעשר ובעלים והשני להרים ומעשר העניים /

קכד משפט הלוים במעשר הם' שנצטוינו לתת להם מעשר א' כמ' שנא' כי את מעשר בני ישראל :

קכה ובעלים שנצטוינו לתת ללוים מעשרו א' שנ' ונתנו ללוים ממנו לשבת :

קכו והשני להרים שנצטוינו להפריש מעשר הב' ולאכלו בירושלים שנ' עשר תעשר את כל תבואת זרעך :

קכז ומעשר העניים · שנצטווינו להפריש מעשר הב' בשנה הג' ושישית של שמיטה במקום מעשר שני שנ' מקצה שלש שנים תוציא את כל מעשר · ופי' נענים ויושב נענה · נפש נענה :

הפרה לנדרים ומקרא בכורים ושכחת העמרים ולקט אביונים :

קכח שנצטווינו לדון בנדרים ונדבות לענין הפר אבות וחפרת אב ובעל עד ש

קכט שנצטווינו לקרא על הבכורים במקדש הדברים האמורים בפ' שנ' וענית וגו'

קל שנצטווינו לעזוב שכחת העומר בשדה · שנ' ושכחת העומר בשדה וגו' · לגר וגו'

קלא להניח הלקט שנ' לעני ולגר תעזוב אותם //

ופרט ועוללות ופאות מוגבלות וקדוש יובלות ומספר השנים :

קלב שנצטווינו לעזוב פרט הכרם שנ' לעני ולגר תעזוב אותם /

קלג שנצטווינו לעזוב עוללות שנ' לעני ולגר תעזוב אותם /

קלד שנצטווינו לעזוב פאות השדה בשעת הקציר על ענין מוגבל וכן באילנות שנ' לעני וגו'

קלה וקידוש יובלות שנצטווינו לקדש שנת היובל ולהשמיע בו כל התוקע בשנת החמשים שנא' וקדשתם שנת החמשים · וכתיב יובל היא קודש תהיה לכם /

קלו ומספר השנים שנצטווינו בית הגדול בארץ לספר שנת היובל שנ' וספרת לך שבע שבתות שנים וגו' :

טעינה ופריקה ומיבות הענקה ומעשה הצדקה והלות למעונים

קלז שנצטווינו לטעון ולהקים המשא על הבהמה הנופלת שנ' הקם תקים עמו /

קלח ופריקה שנצטווינו לפרק ולהוריד המשא מעל הבהמה הרובצת שנ' עזוב תעזוב עמו :

קלט ומיבות הענקה שנצטווינו להעניק העבד בצאתו חפשי · שנ' הענק תעניק /

קמ ומעשה הצדקה שנצטווינו ליתן צדקה לעניים שנ' פתוח תפתח ידך לו /

קמא והלות למעונים שנצטווינו להלות כסף לתת להם שנא' אם כסף תלוה : די מחסורו וגו' :

נגישת הנכרי ודין עבד עברי ולעבוד בחברי לעולם בכנענים :

קמד שנצטווינו לנגוש את הנכרי ולהכריחו לפרוע שנ' את הנכרי תגוש /
לדין בעבד עברי כפי הכתוב בפ' כי תקנה עבד
ולעבוד בכנעני לעולם בכנענים שנצטווינו לעבוד בעבד כנעני לעולם שנ' לעולם
בהם תעבודו ובכנעני על לשון הלכה הוא א' וכו'

והשיך הנכרים ולאהוב הגרים והאכיל לשכירים בעת שמסכנים :

קמה שנצטווינו להשיך לנכרי ולהלוות לו כספנו בנשך שנ' לנכרי תשיך מ' שהיא
מצות עשה :

קמו שנצטוינו לאהוב הגרים נוסף על עשה דואהבת לרעך כמוך שנ' ואהבתם את הגר :

קמז שנצטוינו להאכיל לשכירים במה שעושין בתבואה אחר שהכינו והפועל שזה
בשעת גמר המלאכה שנ' כי תבא בכרם רעך וכתוב כי תבא בקמת רעך
והכל מצוה א' · ופי' מסכינות · אלשין הכהן עמו ושלם /

והביא ברגלים נדרים מורגלים ועד חמשים השלים בעומר למונים :

קמח שנצטוינו להביא ברגל שנכנס כי א' כל חק חובות עלינו הקרבנות ועולה ונדבה
והקדשות ונחלת זה והא שהוגבלנו לדור בכל השנה שנ' לשכנו תדרשו ובאת שמה
והבאתם שמה :

קמט שנצטוינו בספירת העומר למנות הימים והשבועות עד חמשים יום ולא עד
בכלל · שנ' וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' /

ומאריכית לעני בקרית מושבי זבחיך תביא ושלח הקינים :

קן שנצטוינו להשתדל בהבאת קרבנות מחול מחר שנתחייב שם החטאת ואשם ועולה
ושלמים שנ' רק קדשיך יהיו לך ונדריך תשא ובאת אל המקום אשר יבחר ה' :

קנא ושלח הקנים שנצטווינו לשלוח הקן שנא' כי יקרא קן צפור · וכתוב שלח תשלח
את האם :

דרור היובלים יקדש הלולים ולחלות הזלים וכל החרמים :

קנב לקרא דרור לעבדים ביובל והקריאה בשופר לעבדים החירות שנ' וקראתם דרור
בארץ לכל יושביה /

קנג להיות נטע רבעי קודש הלולים להאכל בירושלים כמו מעשר שנ' ובשנה הר'
קודש יהיה כל פריו קדש הלולים לה' :

קנד שנצטווינו לאבד ע"ז וכל עניניה שנ' אבד תאבדון מהר וכתוב ונתצתם וגו'
כי הרס תהרסם :

ומצות הוידוי ודין אשם תלוי וודאי האתוי למשגה נודעים :

קנה

קנה שנצטוינו להתודות על כל חטא או זה שיהיה מן חמור מן קל מן שוגג מן מזיד · ואפי׳ בשאין שם קרבן והוא הוידוי בדברים עם התשובה שנ׳ והתודו את חטאתם אשר עשו /

קנו שנצטוינו להביא אשם תלוי על ספק דבר שזדונו כרת ושגגתו ודאי חטאת שנ׳ והביא איל תמים וכתוב והוא לא ידע

קנז שנצטוו להביא אשם ודאי על עבירות ידועות מהם על השוגג ומהם על המזיד · כמו מעילות גזילות שפחה חרופה · נזיר ומצורע ובכלם נא׳ מר והביא את אשמו וכו׳

ושגגת הוראה וקרבן חטאה וקרבנות הטומאה לארבעה פנים :

קנח שנצטוו ב״ד כששגו בהוראה להביא קרבן שנ׳ ונעלם מעיני הקהל ועשו כו׳

קנט וקרבן חטאת שנצטוו להביא קרבן חטאת על עבירות ידועות כשעבר עליהם בשגגה שנ׳ ואם נפש אחת תחטא בשגגה :

קס קסא קסב קסג קרבנות המחולקות לד׳ פנים הם [illegible] שנצטוו להביא קרבן אחד מקרבנם · ומן זב וזבה יולדת ומצורע · נא׳ בזב וביום השמיני יקח לו שתי תורים / נא׳ בזבה וביום הח׳ תקח לה שתי תורים · נא׳ ביולדת ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא וכו׳: נא׳ במצורע וביום השמיני יקח ב׳ כבשים תמימים :

וטומאת המצורע ושכבת הזרע ובגד הנגוע ובתים ומלונים:

קסד שטומאת המצורע שנ׳ אדם כי יהיה בעור בשרו נגע צרעת

קסה שטומאת שכבת זרע שנ׳ אדם כי יהיה עליו שכבת זרע וכו׳

קסו טומאת צרעת הבגד · שנ׳ והבגד אשר בו נגע צרעת היא באש תשרף :

קסז טומאת צרעת הבית שנ׳ ובא אשר לו הבית

ותגלחת שערו בכלו עם תערו וטבילת מטהרו בענינים שונים:

קסח מצות תגלחת המצורע בתער כמו שכתוב בפ׳

קסט מצות טהרת המצורע באותם הענינים האמורים בפ׳ כמו עץ ארז ואזוב ושני תולעת וצפרים טהורות ומים חיים · ובכלל זה טהרת הבית והפרשה גם שיעור באותם הענינים נאמרו במצורע וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות · ובטהרת הבית נא׳ וראה הכהן והנה לא פשה הנגע בבית ולקח לחטא את הבית ב׳ צפרים /

שכירות השכיר ותגלחת נזיר ווידוי המעשר בפסח במועדם :

קע שנצטוינו לתת שכר שכיר בזמנו · שנא׳ ביומו תתן שכרו

קעא שנצטוה הנזיר לגלח על הטומאה ועל הטהרה ולהביא קרבנותיו שנ׳ בתגלחת הטומאה וכי ימות מת עליו בפתע פתאום ביום הז׳ יגלחנו וביום הח׳ יקח שתי תורים · ונא׳ בתגלחת טהרה ביום מלאת ימי נזרו יביא אותו והקריב את קרבנו וגלח הנזיר פתח אהל מועד :

קעב ווידוי המעשר הוא מצות וידוי מעשר שנ' ועניתי ואמרת בערתי הקדש
מן הבית וגם נתתיו ללוי והוא כולל כל הדברים הנאכלים ב
בירושלים בין לכהן בין לבעלים ולכלות · ובימינו יחול שקבועה
שנת השמטה של פסח בירושלים והוידוי בית אלהינו בשנה הזאת
ופי' המבעור מענין ביעור כליה כמו קנא המבעיר אקרי בעשם
במעונים כנגד אל מעונות ה' בירושלים:

וטומאת זב נזבה וטומאת מת שגבה וטהרת העלבה במימי נקיונם:

קעג דין טומאת זב שנ' איש כי יהיה זב וגו'
קעד טומאת הזבה שנ' ואשה כי יזוב זוב וגו'
קעה טומאת מת שנ' אדם כי ימות באהל · ופי' שגבה מבני שהמת
אבי אבות הטומאה ·
קעו שיטהר הטמא במי מקוה שנ' ורחץ בשרו במים

וטומאת הנדה וטומאת יולדה וערי מועדה לרוצחי שגיונים:

קעז שטומאת הנדה שנ' ז' ימים תהיה בנדתה כל הנוגע
קעח שטומאת יולדת על הפנים האמורים בפ' אשה כי תזריע וטמאה
שבעת ימים · ואם נקבה תלד:
קעט שצונו להבדיל ו' ערי מקלט לרוצחים בשגגה שנ' ערי מקלט
תהיינה לכם ונקראו ערי מועדה בספר יהושע הבא שם שמה
כל הרוצחים בשגגה:

וטומאת בנבלות ושרץ ומאכלות וצדק משקולות ואמת עם קינם:

קפ דין טומאת נבלות דכתיב כל הנוגע בנבלתה יטמא
קפא דין טומאת שרץ והם ח' שרצים שנ' וזה לכם הטמא בשרץ החולד והעכבר
קפב דין טומאת אוכלים שנ' מכל האוכל אשר יאכל
קפג שצונו לצדק המשקולות והמדות וכל מה שיתכן דקדוקו שנ' אבן
שלמה וצדק · וכתיב מאזני צדק אבני צדק · והין צדק והיא מצוה
אחת:

ודין מוציא שם רע ולנזיר פרע והבדל המצורע באותות משתנים:

קפד שצונו לעשות למוציא שם רע הדין הכתוב לו דכתיב כי יקח איש
אשה ובא אליה ושנאה ושם לה עלילות דברים:
קפה שצונו הנזיר לגדל פרע שנ' קדש יהיה גדל פרע שער ראשו
קפו שצונו המצורע להבדל מבני אדם להיות נכר באותות נשתנים
שנ' והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וגו'

גדולת סנהדרים ומשפט מישרים ועדות נשבעים ומינוי דיינים:

קפז שצונו להגדיל ולרומם הסנהדרים הם ב"ד הגדול שבירושלים והנגלים
לשמוע אליהם לכל אשר יורו שנ' על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט
אשר יאמרו לך תעשה:

קפח שנצטוינו לשפוט בצדק ובמישרים והוא ההשואה בין בעלי דינים שלא יהיה א' עו' וא' יושב · שנ' בצדק תשפוט עמיתך ·

קפט שיעיד כל עד אשר בידו במה שיודע העדות שנ' והוא עד ·

קצ שנצטוינו למנות סנהדרי גדולה בירושלים וקטנה בשער הקריות ונשים כח' להם והכל בארץ · שנ' שופטים ושוטרים תתן לך

נטות אחרי רבים וטומאה לקרובים ולקבור נחרבים ימתים באשמנים:

קצא שנצטוו לנטות אחרי הרבים בדין שנ' אחרי רבים להטות /

קצב שנצטוו הכהנים לפי שהזהירם על הטומאה להטמא לקרובים שהתאבלו עליהם האמורים בכ' דכתיב לה יטמא וזו היא מצות אבלות של יום א' בעצמה הנראית באבילות מאבל היום ומצות המוטלת לאבילות מצות האבלות המוטלת על הכל:

קצג ולקבור נחרבים שנצטוו לקבור הרוגי ב"ד שנ' כי קבור תקברנו ביום ההוא ופי' נחרבים נהרגים באי זה ענין שיהרגו על השאלה המוזכרים בחכ' הלשון החרוב נהרגו הנתלים ובכלל זה מצות קבורה לכל המתים · ולזה נחרבים נתלים · ופי' באשמנים בקברים כמו באשמנים כמתים ·

אשר קרך המת ולזכרי הצמת ובנביאי האמת שמע דת וחזונים:

קצד שנצטוינו להמית ולמחוק את זכר עמלק כדכתיב אשר קרך בדרך וג' תמחה וג'

קצה לשמוע אל נביאי אמת ופי' ענה לעבור על דת לפי שעה כמו אף מקבולהו הנבואה שנ' נביא מקרבך מאחיך כמוני יקים לך יי' אלהיך אליו וג':

חקירת העדים וזוממים השודדים והשב האובדים בכל הענינים:

קצו שנצטוו לחקור ולדרוש העדים הטב · שנ' ודרשת וחקרת ושאלת היטב /

קצז שנצטוו לעשות לעדי זומם כאשר זמם לפי הענין עליו שנ' ועשיתם לו כאשר זמם /

קצח שנצטוינו להשיב האבדה אל זה שתהיה מכל הדברים האובדים שנ' השב תשיבם לאחיך · כן תעשה לחמורו · וכן תעשה לכל אבדת אחיך //

ומצות המלקות ומצות הגלות וקרבן הדלות לאביונים עונים:

קצט שנצטוינו להלקות כל מי שחייב מלקות בב"ד שנ' והפילו השופט וג' /

ר שנצטוינו להגלות הרוצח בשגגה אל א' מערי מקלט שנ' וישב שם /

רא שנצטוינו להקריב קרבן עולה ויורד בקצת חטאים כשמיעת קול ובטומאת מקדש ושבועת ביטוי ומנחה דוקא ויולת נתונה שכלם עניים כמה כמו שמבואר בפ' כל א' מהם · ופי' עונים הלשון ועם עונים שעשינו חטאים של העונות ·

ודין עגלה ערופה ומי טהרה צרופה והרג ושרפה ולתלות עונים:

רב שנצטוו על עריפת העגלה שנ' כי ימצא חלל באדמה וערפו שם את העגלה

רג מי מהרה צרופה היא מצות פרה אדומה עם מעשה הפרה לנותחתה ולשורפה כאמור בפ' · ופי' צרופה · הלשון צרופה אמרת יי' צרופה זכה ומזוקק:

רד וחרג שנצטוו להרוג קצת המומחים בסייף שנ' נקום ינקם
רה ושרפה שנצטווינו להרוג קצת המומחים בשרפה שנ' באש וג'
רו שנצטוו לתלות הרוגי ב"ד כשנ' כי יהיה באיש חטא משפט
מות והומת ותלית אותו על עץ /

לחנק ולסקל והלוית לקהל ומחצית השקל והרים בשלונים:

רז שנצטווינו להמית בחנק קצת המומחים וקיים תורה שלמדו בקבלה מפי
ונא לעשו עצמו ומחנק ללבמותנו /
רח שנצטוו להרוג קצת העוברים בסקילה באבן ורגמו אותו
רט שנצטוו להציל הנרדף מיד הרודף ואפי' בנפשו אם אי אפ' זולתו שנ' וקצותה את כפה
רי שנצטוו ליתן מחצית השקל בכל שנה לצורך קרבנות צבור שנ' זה יתנו מחצית וכו' /
ריא שנצטווינו להסיר כל מכשול מרשותינו שאפשר להנזק בו שנ' ועשית
מעקה לגגך:

ודיני השומרים שלשה נקבים ודין קונים ומוכרים ומשפט הטוענים:

ריב ריג ריד יש בתורה שומרים ג' מצות לדין בהן שומר חנם שנ' כי-
יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וגנב. לדין בדין שומר
שכר ששכר שאלו משפטם אחר. שנ' כי יתן איש אל רעהו חמור או-
שה. וכתוב אם שכיר הוא. לדין בהן שואל. שנ' כי ישאל איש מעם
רעהו וגו':

ריה ודין קונים ומוכרים לדין בדין מקח וממכר שנ' וכי תמכרו ממכר
לעמיתך או קנו מיד עמיתך. ובארו איך הוא הקנין והממכר ב
במטלטלים ויש למכירת קרקעות משפטים זולת זה /
ריו לדין בדין טוען ונטען דכתיב אשר יאמר כי הוא זה. פי' זה הוא נזק
אינו הוא עד האלהים יבוא דבר שניהם /

ודין גנב לשמור ולערות פטר חמור וחק הקהל באמור אמהם נבחנים:

ריז לדין בדין גנב כפי האמור בהלכות השלוחין ומה חייב ומה נמכר בגנבתו
שנ' כי יגנוב איש
ריח שנצטוו בעריפת פטר חמור אם לא יפדה אותו בשה שנ' ואם לא תפדה
וערפתו:
ריט שנצטווינו כולנו להקהל בירושלים במועד שנת השמיטה ר"ל בסופה בחג
הסוכות ולקרות קצת פרשיות של תורה. שנ' הקהל את העם /

וסדר הנחלות ומשפט החבלות ונדחת לכלות ושבעת צפונים:

רך לדין בדיני נחלות כפי האמור בפ' שנ' ואיש כי ימות ובן אין לו
רכא לדין בדיני חובל בחברו שנ' וכי יריבון אנשים. וכתוב כאשר יתן מום
רכב שנצטווינו לכלות ולהחרים עיר הנדחת וכל אשר בה שנ' והכית את כל-
זכורה ושרפת באש את העיר ואת כל שללה כליל:
רכג שנצטווינו לכלות שבע אומות שנ' החרם תחרימם. ופי' שבעת כמו שבעת
אני רומז שמנינו בני ענק. ונצטווינו הוא לרצוח המתוקים מאשי:

בדין הבער תחקור ותבר דין חבור ושור משפט השור ושינוי הענינים:

רכד לדון בדין הבער שנ׳ כי תצא אש ומצאה קוצים
רכה ותבר דין חבור לדון בנזקי בור שנ׳ כי יכרה איש בור ופי׳ תבר
כמו יתברר יוכשלו הכשל כמו ולא תכבר · לתבר גל חשבון לחקור
רכו ושור משפט השור לדון בדין השור שנ׳ כי יגח שור איש את רעהו וכל
נזקין נכללים בזה זולת השן · ופי׳ ושור מענין אסרנו ענין הבטה ועיון
רכז ושינוי הענינים · לדון בדין השן הוא המבעה שנ׳ כי יבער איש שדה
או כרם ושלח את בעירה

עמלק תזכור ויפת תואר תור והשיב בהיות תור למשכן משכנים:

רכח לזכור את אשר עשה עמלק שנ׳ זכור את אשר עשה עמלק וזה קבועות
שנאחו בנפש בדבור ובמחשבה וזה זולת מצות הקריאה:
רכט שנצטוינו לעשות ביפת תואר כמ׳ המאמר בתורה · שנ׳ וראית בשביה וגו׳
ופי׳ תור תרה:
רל והשב שנצטוינו להשב אל העבוט את העבוט בזמנו של יום ביום של לילה
בלילה · וזה בהיות תור · כלו׳ בזמנו · שנ׳ השב תשיבנו את
העבוט:

אונס ומפתה וגט גרש תפתה והסוטה תשתה בבוז ובדראונים:

רלא שנצטוינו לעשות באונס כמשפט הכתוב לו שנ׳ ונתן איש עמה
לעשות למפתה כמשפט הכתוב לו שנ׳ כי יפתה וגו׳
רלב וגט שנצטוינו לגרש בגט כל מי שנרחיק הנשואים וכתוב וכתב לה ספר
כריתות ואמר תפתה על משפט הכתוב דכתיב כי מצא בה ערות
דבר:
רלג והסוטה שנצטוינו לעשות כמו הכתוב בסוטה שנ׳ איש כי תשטה
אשתו · ופי׳ בבוז ובדראונים · שהיתה מתבזה בזיון
בזה וכיוצא ·

יבמים אי חולצים וספורים נרצים בליל יצאת מלוחצים בעומר למינים:

רלה מצות יבום שנ׳ יבמה יבא עליה
רלו מצות חליצה שנ׳ וחלצה נעלו
רלז וספורים שנצטוינו לספר ביציאת מצרים ליל טו׳ בניסן שנ׳ והגדת
לבנך ביום ההוא וגו׳ בשעה שמצה ומרור מונחים
לפניך:

שמירת המלה והפרשת חלה ומצות המלה ברית הראשונים:

רלח שנצטוינו לשמור ולעשות כל היוצא מפינו בנדר ושבועה שנאמר
מוצא שפתיך תשמור · ונא׳ כל היוצא מפיו יעשה
וזה כולל כל מה שנדור בין בנדר בין בשבועה או בקרבנות וצדקה
שנצטוינו להפריש חלה מהעיסה ולתתה לכהן שנ׳ ראשית עריסותיכם
ומצות המלה היא מצות המילה שנ׳ המול לכם כל זכר וגו׳
וביום השמיני ימול

יבכתה נשאים ושלוח טמאים ומיצות נשואים ושמחת החתנים :

רלא שיעשו הכהנים הפלע בבתת יתקנים לתקנים שנ' כי עבודת הקדש עליהם
בכתף ישאו · נא' בלוים · והנעתק לבקנים כמהו /

רלב שנצטוו לשלח הטמאים מן המקדש שנ' וישלחו מן המחנה והוא כולל מחנה
שכינה ולויה /

רלג ומצות נשואים שנצטוינו לבעול על ידי חופה וקדושין שנ' כי יקח איש אשה

רלד ושמחת החתנים · שנ' נקי יהיה לביתו שנה א' ושמח את אשתו /

והשאר עם נענה בעיר שלום תענה ויד חוץ למחנה ויתד על אזנים :

רלה שנצטוינו להכין מקום חוץ למחנה במלחמה לנקביים שנ' ויד תהיה לך מחוץ
למחנה :

רלו שנצטוינו במלחמת הרשות לקרוא לשלום ולקבל השלמה שנ' כי תקרב
אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום · והיה אם שלום תענך /

רלז שנצטוינו להכין יתד לחפור בה ולכסות הלכלוך במחנה שנ' ויתד תהיה לך
על אזנך והיה בשבתך חוץ ושבת וכסית את צאתך :

יכהן משיח כגבור יצריח ועשה והצליח נכונים נאמנים :

רלח שנצטוינו למנות כהן משוח במלחמות הרשות ויהיה הכהן משוח מלחמה
שיתקן ענין הצבא על השלמות ויכוין הדברים האמורים בפ' אלו שיחזק
המלחמים להלחם ויגביהו · שנ' והיה בקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן
ודבר אל העם בלשון הקדש :

בכאן נשלמו לחם מצות עשה :
שבח לאל פשעי יכסה :

יה החקים בחירים בשחקים ובראי מצקים חזקים וחסונים :
ישרים צדיקים רצון עליון מפיקים חיים למחזיקים ורפאות עצבונים :
חמודים מזהב יקרים מפז רב וטוב טעמם יערב וינעם לנבונים :
ובהם יש חכמות גדולות ומזמות עצומות בנשמות יפיקון מעיינים :
ומיצות לצדיק יאדיר ישרא׳ בבואי מקדשי א׳ ירויון עדנים :
בתת כינור נעים ונבל ומנענעים ועלו מושיעים בציון שאננים :
ויאתה עם שתוי בבל פאות בזוי למגדל הפנוי אשר א׳ פונים :
ולפעמיו ירוד עבור א׳ הכבוד בעיר מבנה ברכוד והכלי שן והפנים :
ושמה ישליו ובנעמים יחיו ועד עולם יהיו דשנים ורעננים :

נשלמתי החרוזות חקהיל פרושים במ״ל

בחירים בשחקים · שרצה בחיר הוא בשחקים רומז אל זוהר הרקיע הנגלה
למשכילים · ישרים צדיקים כמו שכתוב חקים ומשפטים

צדיקים

צרוקים שאין בהם מתוק לגוף ולנפש אבל יושר וצדק וכתוב חיים למחזיקים בה : ונא׳
רפאות תהי לשרך ושיקוי לעצמותיך · הנחמדים מזהב · וע׳ הנחמדים מזהב ומפז
רב ומתוקים מדבש ונופת צופים · ובהם יש חכמות · שכל החכמות ושקפות כולהנה
השלמות ויוצאות מאריאל · שיש בהם מצות תלויות במקדש שנקרא אריאל · ויש בהם מ׳
מצות תלויות בארץ שאי אפשר לקיימם בגולה עד ירחם המקום עלינו במהרה ויזכנו בקיומם
אמן :

תמו אזהרות מנחה יום ראשון

שבח לאל שיחיש לנו ביאת בן נחשון :

אזהרות למנחה יום שני בס"ד וב"ג

פזמון

אוחילה לאחי לו אשברה · הוא ראש כל שבחי לו אדברה ·
מצותי לאחי · עת אספרה :
נדבות פי רצה · הצילה פצה · עמי כי בצל שדי אחסה :

בצל שדי אחסה · וצדקי לא אכסה · במצות לא תעשה · ואגיד מישרים :
כתובים באמונה · בעדות נאמנה · וכימי השנה · במספר נחקקים :
יקרים מפנינים · עתידים וצפונים · לבד האיתנים · בעדיי קישורים :
יבאי נא לקראתי · אחותי רעיתי · ושמעי תורתי · ולקחי מוסרים :
חשקתיך נאוהב · פדיתיך מלהב · כמו תורי זהב · צרופים וטהורים :
ביצאתי ניצבה · באלף ורבבה · וקול דודי זה בא · מדלג על ההרים :
אנכי יי' · קראתיך מסיני · ולא יהיה על פני · לך אלהים אחרים :
ולא תעשה פסל · ברשע ובכסל · ולא תשים פסל · להקניאו בזרים :
וגיר מלהבה · להביא תועבה · ולבנות מצבה · ולטעת אשרים :
וסור משמע שוא · והאמן בשוא · ולא תשא לשוא · שמותי היקרים :
ומצות לא תנאף · שמור פן יחרה אף · ולגנב לא תשאף · ולא תחמוד חברים :
ונפש לא תנקש · אשר דמה אבקש · ולא תתן מוקש · להכשיל העורים :
ושקר לא תענה · ויתום לא תענה · ועל ריב לא תענה · לחרחר מתגרים :
ותאר לא תונה · וגזית לא תבנה · וארצך לא תזנה · בארצות הזרים :
אלהים לא תקלל · והשם לא תחלל · וכרמך לא תעולל · ופרט הבצירים :
ולא תקלל חרש · חמסו ידרש · ולא יעביר חורש · שורים וחמורים :

אחסה · מן כי אתה ה' מחסי · מפנינים מן יקרה מפנינים · האיתנים · לשון חוזק מן ותשב באיתן קשתו · בעדיי קשורים · מן וככלה תקשר כליה · ובתחלת בתים אלו תמצא שלש בהם [illegible] ויהיו שתי בהם כמו שעשה במצות עשה בדרך הבית הא' · תורי · מן נאוו לחייך בתורים · ניצבה · לשון עמידה [illegible] על [illegible] · כרשע ובכסל · לשון הכלות [illegible] לשון באמון מן ישים זהב כסלו · [illegible] לשון [illegible] · שוא לשון שקר מן [illegible] · בשוא לשון [illegible] כלו' [illegible] · [illegible] · [illegible] · ולא תחמוד חברים · [illegible] · תנקש לשון מוקש · ויתום לא תענה · לשון עינוי · [illegible] · לחרחר · לשון [illegible] מן לחרחר ריב · [illegible] · לשון [illegible] · [illegible] · והוא שלא יהיה [illegible] · [illegible] · תעולל · לשון [illegible] · [illegible] · הבצירים · [illegible] · [illegible] לשון [illegible] · מן [illegible] :

ולא תאחר בלבצעך מלאתך ודמעך ולא תעשוק עד רעך ולא תאחר נדרים ·
ולא תעשיק שכיר ולא תלקט קציר ולא תחסום שור בדישו העמרים
ולא תפאר זיתך ולא תכלה פאתך ולא תונה עמיתך במקח ודברים
ולא תשא חטאו אשר לבו מלאו ולא תחשוב לשנאו במשפטת עמים ·
ולא תקום עמך לבל אקום ממך ולא תלין עמך פעולת נשכרים ·
ולא תטור איבות ולא תשא אבות ולא יומתו אבות ובנים על הורים :
ולא תשמע דברי נביא שקר מורה ולא תהיה אחרי מסיתים נבערים :
ועבד לא תסגיר ופנים לא תכיר ועל פה לא תזכיר שם אלהים אחרים :
וכספם לא תחמור ועל דם לא תעמוד והחדל לחמוד שבועות לשקרים ·
ונאור חקי על דל ולא תשא פני דל ומנשך תחדל לרבות במחירים
ומצות לא תסור שמור פן בה תשטה ודין יתום מטור ואלמנה וגרים :
ולא תקח שוחד ולא יעיד אחד ולא תאכל יחד נפשות ובעירים ·
ולא תחמור גזילה אשר תוקח אפלה ולא תאכל נבלה וזבחי השעירים ·
ולא תאכל טרפה ותועבה הדופה ולא תקטין איפה להפקיע שערים ·
ולא תעשה רעות במדת קרקעות ובמשקל המעות וגם לא במשורים ·
ולא תתן אכלך במרבית פן אכלך ולא תרוץ רגלך מלשנו בסתרים ·
ולא תשית יד עם רשעים ומרעים לא תגוש רעים ואחים כנכרים :
עמיר עומר שכחתי ולא תשוב לקחתו לאלמנה נתתי וליתומים וגרים :
שנת שבע תזמור וביובל תעצור ספיחים לא תקצור ולא תבצור נזירים :
ולא תזרע תלמך להיות בו לחכך ולא תזמור כרמך ולא יעלה סירים ·
ולא תאכל קלי ולחם וכרמלי בכורים תביא לי ראשית הקציר ·
ולא תאכל ערלים בפירות הלולים ולא תהדר גדולים ודלים נחברים ·

בבצעך · לשון חשק את בלע בראו · תונה לשון אונאה רצון לא תונו איש את אחיו · במקח
ודברים · כגון שאסור להזכיר את חברו מפני באונאת דברים וכ"ש באונאת ממון · עמים · אויבים
נשכרים · פועלים · נבערים מן איש בער · נחדל · לשון תמנע : על דל ו
ע"ן נשא לשון עלך · רן על דל שפטו · והוא ענין החזוק : או ענין הבלה שאנו אותם ה'ספר
הפי כמו לשון רלה · רן לא תאכלו על הדם · נבשות · נבשות ובשרים ·
קבפתה · פני דל · עני · נבשות · ובשרים · רן לא תאכלו כל · עיר הדשן · השעירים
לשון שדים · רן ושעירים ירקדו שם · הדופה · לשון דחופה · רן ונבלה אוכה הדמו ·
להפקיע כחו להבריע · כי אורייה בוראת החלפות · שלא יקטין איפה בגדל השער · ובמשקל
הרשות והמשורים · לשון מדה · רן אים בהשורה תשתה · פן אכלך · לשון כליך רן פן אכלך
בדרך : מלשני בסתרים · רוכלי לשון הרע · אם מלשני בסתר רעהו · תזמור · תשמור
תלמך לשון ענה · רן תלמיה רוה · סירים · קוצים · רן קנני סך את ירקך במוהם ·
ערלים · והלולים · רן שלש יהיה לכם ערלים · ובשנה הרביעית קדש הלולים · תהדר
לשון הדור שלא ישא פנים · נחברים · לשון חרפה ובזיון ·
רן נחפרה הלבנה ובושה החמה · כלומר שלא ישא פנים · לקטן ולגדול :

ולא תהיה בנושה   לאיש עני נקשה   ולא תתנו אשה   בעורים ושבוים :
ולא יעלה משיחי   במעלות על מזבחי   ולא תזבח פסחי   באחר השערים :
והבלים תמשש   והחמץ תרושש   ותשרפנו בשש   עד אחד ועשרים :
ולא תוציא לחוץ   בשר פסח נחוץ   וזר וערל מחוץ   ותושב ושכירים :
וזבחי לא תשמץ   בזבחו על חמץ   ולבך לא תאמץ   לתתן מחסורים :
ונשיא לא תאור   ולא יראה שאור   ולא ילין עד אור   בשר ליל שמורים :
וזבחי שלמיכם   וחלבי זבחיכם   וחלבי חגיכם   להתיר נאסרים :
וכי יגע בשר   בכל טמא נאסר   ולא תאכל מעשר   דגנך בשערים :
ויינך ויצהרך   ובכורות בקרך   ותרומת ידך   ומבחר הנדרים :
ולא תאכל ערים   תמירי הנקרם   והחלב והדם   שני לה אסורים :
ואת יחיה שניהם   ועופות למיניהם   בלא סימניהם   אשר בם נכרים :
ומום בו לא יקרב   להקריב שי נערב   וגבן או גרב   ופסחים או עורים :
ומיד בן נכר   לא תקריב אשכר   ולא יעבור אבר   בבכורי שורים :
ולא יעלה לרצון   בכל מקום חיצון   ולא תגוז בכור צאן   במשקה העדרים :
ולא תמיר בהמה   מקדשת תמימה   ולא תאכלו תרומה   טמאים עם זרים :
ולא תביא למנה   מחיר כלב וזונה   ולא תתן לבונה   במנחת השעורים :
ולא תקריב למשיחך   בשמן המשחה   ולא תשים קרחה   ושרט בבשרים :
קטורת לא תרקח   ועשך תפקח   וכופר לא תקח   לרוצחי מסתורים :
שאור פן תעשה   דבר גיד הנשה   ומצות לא יקשה   בעינך תרים :
וחק אותו ואת בני   בלבבך תטענו   ובנך לא תתנו   למולך אכזרים :
וכל מלאכה להקצות   בשבתותי לרצות   ומקראי מצות   ומקרא בכורים :
ומקרא זכרון   לצדק ולכשרון   ומקראי הרון   ומקרא כפורים :
ועצם לא תשבור   בליל צאתך מבור   ותער לא יעבור   על ראשי נזירים :
ולא יצא מפיו   להטמא לאביו   ולא חותנו ולאחיו   ויתר השארים :
ולא ישתה יין   להכלילות עין   ולא חומץ יין   ויתר הרבהים :

נקשה מן בלותו לקשה יום · כושיחו · הוא כ״ג · תרושש · תנקה בבל מורחק · תרושש · מן [illegible] ידו [illegible] · הוא [illegible] שחייב בשרפה · נחוץ [illegible] · מן [illegible] נחוץ · [illegible] · [illegible] פסול · מן [illegible] · מחסורים · ענין [illegible] · אשר יחסר לו · [illegible] · להתיר ענין [illegible] · נאסרים · [illegible] אסור · שלא יהיה [illegible] · [illegible] לא ילין [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · הוא [illegible] · [illegible] · ומקראי הרון · [illegible] · [illegible] · [illegible] · להכלילות · לשון [illegible] · מן הכלילו עינך מיין ולבן שינים מחלב //

וכתובת קעקע בגיד לא תרקעו · והמקלל יקבע בראשי ההרים :
ומקרה הנראה בם חנך הפאה · ויצורך לא יראה בך ערות דברים :
ונשך לא תתכן להשים על סכן · וחק לא תעשו כן לאדיר אדירים :
ועינך לא תעלים בנדחים ונופלים · ולא תעשה אלילים כהבלי הנכרים :
ויצמר לא תלבש כלי פשתים נחבש · ולא תקטירו דבש תמרים ושאורים :
ולא תעלו לחסי · ולא תסכו לשלמי · במזבח פנימי · אשר לפני עפרים :
בנבלות לא תחסו · וכהם לא תעשו · והן לא תנסו · במסת המורים :
וחק לא יראו · דבריו תיראו · וחיים תמצאו · ושלום בנהרים :
ובדבר לא תשקצו · מאד חזקו ואמצו · והגר לא תלחצו · כי הייתם גרים :
ובדבר לא תנחשו · מאד חקרו ודרשו · ובדבר לא תכחשו · כנאלחים סרים :
ובדבר לא תבשל חדל מהתרשל · ולא תאכל בשל · ונא ליל שימורים :
ובדבר לא תענן אשירך כונן · והעבדים תחונן בצאתם לחורים :
ולא תגרע חוקם למלאות את ספקם · ולא תשלחם ריקם מרורים ונעורים :
ולא תעבוד בהם עבודת עבדיהם · ביען כי לי הם עבדים נמכרים :
ולא תקפוץ כפך · ולא תקשה ערפך · ולא תתן כספך · בנשך כיהירים :
ולא ירע לבבך בתתך לתושבך · ולא ימצא בך קוסמים וחוברים :
ולא תעביר בנך · ולא תשחית זקנך · ולא תחוס עינך · לכלות הצוררים :
ולא תכרית להם ברית ולאלהיהם · ולא תעשה כהם · בורות נשברים :
ולא תלך אתם בחקות משמרתם · ולא תחיה אותם · ולא תחון צרים :
בארצכם לא ישבנו · וכם לא תתחתנו · ומשכית לא תתנו · בהבלי שוא שומרים :
ולא תשאיר יענה בעיר עלי תזנה · והיא לא תבנה · אבל החרם תחרים :
וחרם עם נבך · בידך לא ידבק · והיתה תל אבק · כבמהפכת זרים :
עמוני תפזר · ומואבי תבזר · ולא יבא ממזר · בסוד עם נבחרים :

קעקע לשון שרוט וחרות כמו חרות על הלוחות · ויקבע · לשון [illegible] · הפאה · לשון [illegible]
· תתכן · כמו תתקן · [illegible] · או לשון חשבון [illegible] · [illegible]
כמשמעו · נחבש לשון דבוק [illegible] · מן ויחבוש את חמור · [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ולא תדרוש שלומים לאכזרים יקמים ולא תשים דמים להציב מכבורים :
ולא תהרוג נקיים וצדיקים עניים ולא תעזוב לויים ולא ינחלו עמהם :
ולא תדרוש ל' מת אשר אין עמו אמת והמכשא הצמת אשר ערום יעהם :
ולא תשיג כל גבול במצות שוכן זבול ולא תשחית עץ יבול בעת תבנה מצהם :
ולא תחלל בתך להזנות מדעתך ולא תשיב אשתך בלכתה לאחרים :
ולא תשכב אותה בנדת טומאתה ואשה ל' אחותה לגלות המקורים :
ולא תהיה לאיש זר בעולת אח נגזר ולא יאכל מנזר קדשים מוזרים :
ולא תהיה קדשה בסיר עדה קדושה ולא יהיה על אשה לבושי הגברים :
ולא ילבשו אנשים לבושי הנשים ולא יהיו קדשים בבנים נקשרים :
ולא תדרה בחרו באחיך הנכרי ולא תמליך נכרי אבל כי בן חוהם :
ולא ירבה נשים וסוסים ופרשים ולא ישיב חפשים לארץ המצהם :
ולא יסיר לבבו בסוסי מרכבו וכספו וזהבו נחמדת האוצרים :
ולא תמכור עברי בממכרת נכרי ולא תתעב מצרי בבואו למגורים :
ולא תתעב אדומי בבואו להדומי ולא יבא בעמי פצועים נשברים :
ולא תמצא עברית אשר תוקח בבית כצאת אמה נכרית בראשי איברים :
ואם יפגוד גבירה והפדה במחירה ולא ימשול למכרה ביתר ממכרים :
ולא יגרע אותה שארה וכסותה ומשכב עונתה בקחתו בת אחהם :
וארבע נשים הן אסורות לכהן והאחת מהם כשרה לאחרים :
ולא יגדל פרען ולא יפרום קרע ולא יחלל זרע ומקדש מבעלים :
ולא יטמא עצמו לאביו ולאמו אבל על מת עצמו אשר אין לו קוברים :
ובדבר לא יצא לפני ירצה ויגיל עת יצא כחתן מחדרים :
ובדבר לא יכבה גדולתו תרבה ונרו לא יכבה וזרח כמאורים :
ולא תאכל פתו בקחת זר ובתו אבל תאכל אתו בשובה בנעורים :
וגם לא יאכלו שבירו ותושבו ועל מת לא יבא באהלי תמרורים :
ולא יאכל פנימית בזרון ובתרמית ולא יבדיל להצמית ששוני התוהם :

ומגורים · לשון דירות הן יחלו בתובאוריו ושעים : נבגד · נכרה · תזקר · לשון נר ונכרת ·
הן תוקד היינו · לאחר תנוגה · לשון הפרש · בבן שלא יאכל זר קדש אשר הזכיר
למעלה · לשון נקי · לפלוני לבית הדקיש · ראשי אוהבים הן שן ושן הכמור בשבר ·
כתב הוא גדול שער · וכחם · לשון קהב · והן ובגדיו יהיו מקומו · נחכבה הוא בין
לא יכבה · הוא אם לבקר תמיד הבקר על זמנוכה · אהל התמהם · אבל שום סם מר
ועל שם הבכי והקספד בקול תמרורים · הצמית · לשון להר · והן ונכחו כמהות
שפועי הקניהם · הן ונשמע כבגפין

ולא יאכל מנחת בלילי פן יחת ולא תזבח משחת בטלים עם ברים :
וזר לא יתגלע ראות קדש כבלע וטמא פן יבולע בשאון ושברים :
ולא יעבט אורח ויהיה לטורח ולא יהיה כקורח ורעיו הממרים :
ולוי הזקן עבודה לא יתקן ולא תקח אסקן על פני הצפרים :
ויסיך אמשיך במצות לא תשיך ואנוך לא יחשיך בארץ לא סדרים :
ולא תמוט רבת במצות גבול שבת וחק מנחת מחבת ומאפה תנורים :
ובתך לא יקח במצות לא יזח ומצות פן תשכח שתים נאמרים :
ומצות לא תבערו ומצות לא תעקרו ומצות לא ימכרו שדה מגרש עריהם :
ומצות כלאים ורכב ורחים ואבני מאזנים בכיסי לסחרים :
ומצות לא תנאף לעולם לא תחנף ומצות פן יוסף להכות נגתהם :
ומצות לא תחבול עלי כתת תסבול וחילך לא יבול ותפרח כתמרים :
ומצות לא תגרע לעולם לא תפרע וחק מוציא שם רע וישם עלילות דברים :
וחק לא תוסיפו וחק לא תחנפו וחק לא תקיפו פאת ראש בכומרים :
וחק לא תתגדו וחק לא תגורו וחק לא תסורו וחק שבועת איסרים :
וחק לא אכלתי וחק לא בערתי וחק לא נתתי למתי נגזרים :
ובתעודת העבוט במשכנים תשפוט ופרשת הדיוט ופרשת שופטים :
וכל פרשיות מפיקי תושיות אשריהם בצית מקום נהרים ואורים :
ואחד ושבעים הן חרוצים במעשיהם ויצא פקודיהם במכתב נעדרים :
אשר יתן זרעו למולך בריב רשעו והמגדף ישעו אשר ירו יריב :
ומסית ומחלל ובן סובא וזולל ומכה ומקלל ומדיח עירים :

בללו · מן בליל · יחת · לשון שבר · משחת פגומה נפסקה והוא כמו על קרבן בא
מן משחתם בהם · ברים כבשים · נבלע · לשון שוק · אמשיך אהבה ·
סדרים לשון חסך · רבת · לשון רבוי · והוא שלא יבא · מחבת · מן על מחבת ·
יסקן לשון חרוסד · יזח · לשון הנבהל · מן ולא יזח החושן · לא תנאף
וחולך · לשון חול · תפרע · לשון ביטול · תגורו · לשון ירדק ·
אסהם · לשון קשר · נגתהם · כלו מקומם · וב תעודת העבוט · ובתודת
התשכון · קדומה · הוא כקן מסוח מלחמה · שופטים · מן ודבת קסומה ·
מפיקים · כמו מגליאים · תושיות · חכמות · בציות לשון יובש ·
מן הלבן בציות נהר
חרוצים · לשון חלק ונחרצה · מן אם חרוצים ימיו · ישעו · מנסיונו · והוא כינוי
נמל את המנסיונו

והדובר סרה בשם עבודה זרה ובעל אוב לזרה וידעוני שקרים :
ונפש רוצחת לפחד ולפחת ועם עיר הנדחת בחרב נדקרים :
ונביא מדעת תכסה תולעת ואשה נרבעת לבהמת היערים :
והבא על ארוסה ועל כלה כנוסה ועל בהמה אנוסה והבא על זכרים :
ובא על אשת איש כאד יחפיר ויבאיש ותורתו מבאיש שני אלה אסורים :
ובא על יולדתו בת בנו ובת בתו ובתו ובת אשתו ובא על אחות הורים :
ועל אשה ובתה בת בנה ובת בתה ועל נדה בשבתה למלאת משמרים :
ועל אשת אביו ועל אשת אחיו ואם חמותו וחמיו כל אלה אסורים :
והבא על אחותו והבא על חמותו ובא על אחות אשתו לפי שאול נפוזים :
ומשפטו בנות כהן ומשפטו ונפליהם ומשפטו בועליהם להשריד ולהחרים :
והבועל ארמית בדעתו להצמית והגונב בתרמית נפשות נבחרים :
והגונב אדם בשחת ידדם ואוכל חלב ודם יהי כיקר כרים :
ואוכל כל נותר אשר פגול אכל והוא רק יאכל באשי המורים :
ושברון מתנים לאוחז עינים ונקיון שינים לאוכל נותרים :
ועובר מפלצת לכלה ונחרצת ואוכל מחמצת בימים נספרים :
ופסח לא יעשה בחשך שמו יכוסה ואיש אוכל ועושה ביום הכפורים :
ואיש סך ומפטם בעברתי אשפטם ואיש אזנו יאטם למשפט המורים :
והשוחט מחוץ והמעלה בחוץ ושאינו רחוץ במימי כורים :
ועובר על דם ברית תהי נפשו להכרית והנא תקנה ואחרית לשלח המשרים :
והטמא ירש בבואו למקדש והאוכל מוקדש בטומאת הבשרים :

ולויח עמהם · מן עיר נדחת · לגונא · לשון הרחקה · ופחת · לשון שוחק מן יפול
נדקרים · לשון דקירת חרב · מן רנחק · ונביא מדעת · הוא נביא שקר שמתנבא
מדעתו · נרבעת נבעלת · ויבאיש מרחון · הורים אבותי משלהם הוא
הוא ז׳ יחי לבון · ונחתיכם · אחיות · מפס עיר · להנחות · לקבות ·
הרדות · לשון מרתק · כקר כהם · לשון כבשים · נוכל · לשון עתה ·
מפלצת · מן נעשקה מפלצת · לכלה · לשון כליון גמור · סך · לשון סיכה ·
נמטמם · ענין מנונם · ושאינו רחוץ · אזהרה לכהן · שלא שמש בלא קדוש
ידים ורגלים שחייב מיתה בידי שמים · מוכל הוא קרבן שהוא מחוסר הרוש
ולשון חכמים הוא טב לא · אכל · הני · ציהם · וחכמים · בגדים נסבבהם ·
הן ח׳ בגדים · סבבר · לשון כבור · מן על פני כל העם אכבר ·

רבני

והאוכל תרומה תבואתו מחומה וכהן כי יטמא בעברו מאמרים :
והאוכל טבל יבואהו חבל ויגע להבל ויאחזוהו צירים
ומתכל יוסף טבול יום הנכנס לשמש ומחוסר בגדים נספרים :
והזר העובר במותו אכבר ומארץ יאבד מחוסר כפורים
והמות דתוי לפרוע ושתוי ונטמא האתוי לשמש בהדרים :

כלו מצות עשה ומצות לא תעשה בעזרת צור מחסה זמן לישרים :
זה התורות יסודות נבחרות ולהנה פארות בסנסיני תמרים :
ימהר צ׳ עליון לקבץ עם אביון ויבנה הר ציון ויעמק הפגרים :
ויקים את סכו ויגיה חשכו ויתן עוז למלכו יקרננו ירים :
ויראו מתי מספר בקום ישיני עפר ובתקוע שופר ובנשא נס הרים :
ומראש הומיות תרננה פיות ממעונות אריות ומהררי נמרים :
ואז כל עם שוגג ברעה יתמוגג לקול המון חוגג בשמחה ובשירים :
ועל הר הגליל יהלך בחליל ואז תחפוץ בליל ואז יעלו פרים :

[illegible] · [illegible] · בחורות · ענפים [illegible] :

יגיה חשכו [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
אמן

כלו האזהרות של שבועות שבח לאל מקפיץ על הגבעות

אזהרות למנחה יום ב׳ חברם החכם הכולל התוריי ר׳ יצחק בר״ מרדכי ה׳ המכונה מישטרי פטיט רניאומש זצ״ל

זי״ל

פזמון

חברו הרב המאור הגולה החכם הכולל [illegible]
לחן דבנאלוש : ז״ל

לו יַמִּיעַךְ יְיָ וִיִּיעֶץ אוֹ יַמְהִיר וְיַעֲפִיר מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר :
הֵן יִרְאַת יְיָ הִיא חָכְמָה וְאוֹר בָּם בּוֹשֶׂם עֲדָנֵי חָתוּם בִּצְרוֹר
שֵׂכֶל טוֹב לְעוֹנֵי נוֹפֶת צוּף נָמוֹר
מַה הוֹגִיעֲךָ יְצִיר מוֹשִׁיעֲךָ יִפְאוֹת שִׁים נִמְזוֹר פִּי מֶלֶךְ שְׁמוֹר :

אֲנִי פִּי מֶלֶךְ שְׁמוֹר וּפִקּוּדָיו אֶגְמוֹר אֲמָרוֹת נוֹטְפוֹת מוֹר וְשִׂפְתִי שׁוֹשַׁנִּים :
וְאֶזְכּוֹר נִמְנָעִים בָּרְתִּי כִּי נְעִים הָיִית בָּהֶם שׁוֹנִים גִּבּוֹרִים מֵאוֹיְנִים :
בְּמִסְפַּר הַיָּמִים בְּשָׁנָה נִשְׁלָמִים וְיַחְדָּו הֵם תְּמִים עֲרוּבִּים וּבְחוּנִים :
בְּסִינַי שָׁם אֲנִי וְשָׁם שָׁמְעָה אָזְנִי נְאֻם יְיָ לַאדוֹנִי אֲדוֹן הַמַּאֲמִינִים :
לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ עֲצָתִי לֹא תִפְרְעוּ קְחוּ לִקְחִי שִׂבְעוּ וְאִכְלוּ מַשְׁמַנִּים :
בְּעֵדוֹתַי תְּגְנוּ וְצִדְקוֹתַי תְּנוּ. רְעוּ רֵעַי וְתִנּוּ. לְנֶפֶשׁ הָעֲרֵנִים
הֲלֹא אַתֶּם עֵדַי וְתָבִיאוּ עֲדַי וְאַנְחִילְכֶם דוֹדַי חֲדָשִׁים וִישָׁנִים :
קְרָאתִיךְ מֵרֹאשׁ וְתִהְיֶה לִּי בִדְרוֹשׁ אֱמוּנָה עַם קָדוֹשׁ וּמַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים :

פירוש הפתיחה

אני פי מלך שמור יש מפרשים אני מזהירך שתשמור פי מלך · או פירושו אני מחוייב לשמור פי מלך וכאלו לחק · ועל שני פרושים האלו כוונת השיר נכונה · ואלה שמור רומז ל מצות לא תעשה · ואזכור נמנעים הם מצות לא תעשה [illegible]:
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ועי קדוש :

ולא תהיה בורא אלוה או קורא לזולת הבורא אלוה מעוננים :

א שהזהרנו שלא להאמין זולתו ית' שנ' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני
ופי' בורא מלשון ברו לכם איש :

והתגר במתארים לעצבים ולאחרים ועושים ציונים בצלמי בונים :

ב והתגר במתארים לעצבים שלא לעשות פסל לעצמו ולא יעשה לו זולתו שנ' לא
תעשה לך פסל וגו' ופי' והתגר שתתגרה אותם ותתקוטט בם והוא לשון -
מליצה לבד וכבר יבואו רבים בלשון לא תעשה

ג ולאחרים שלא לעשות ע"ז אפי' לזולתו שנ' ואלהי מסכה לא תעשה לך
ופי' בו אפי' לאחרים

ד ועושים ציונים שלא לעשות פסל אפי' לנוי בעלמא לא תעשון אתי
אלהי כסף ואלהי זהב ביארו בו אפי' לנוי בעלמא . ופי' בצלמי בונים
מלשון את כיון צלמיכם

למולך לא תעביר ואל זר לא תזכיר ואותם לא תאמיר כדרכם או כפנים :

ה שהזהרנו שלא להעביר מקצת זרעינו למולך שנ' ומזרעך לא תתן להעביר
למולך

ו ואל זר לא תזכיר שהזהרנו מלהשבע או לנדור שבועה בשום אלהים
אחרים לא תזכירו

ז ואותם לא תאמור פי' שלא תתן להם חרנות בעבודה שתעבדם כדרכם
שנא' ולא תעבדם .

ח או כפנים שלא תעבדם עבודה שהיא כעין פנים ואעפ"י שאין דרך עבודתם
בכך והם ד' עבודות השתחואה זביחה נסוך וקיטור . שנ' לא תשתחוה
להם ולא תעבדם כלם בכלל השתחואה :

וסור ממצבות והפנות מחשבות והבלי האובות ודעות ידעונים :

ט שלא להקים מצבה אפי' לעבודת ה' שנ' לא תקים לך מצבה

י שלא להפנות המחשבה אחר ע"ז ולהתבונן בעניניה ובפעולות העושים
לה' איך הם ומה הם שנ' אל תפנו אל האלילים

יא שלא לעשות מעשה האוב שנ' אל תפנו אל האובות פי' בו שלא לעשות
מעשה אוב עצמו

יב שלא לעשות מעשה ידעונים שנ' ואל הידעונים

וחק אבן משכית לבל תתן תסכית ומבקש תשבית נטיעת אלונים :

יג שאסור לעשות אבן שתהיה מוכנת להשתחות עליה אפי' לשם ית' שנ'
ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה ופי' משכית לשון ציור
כמו משכיותם שכן דרכם להיות האבן מצויירת . ופי' תסכית לשון
הסכת ושמע ישראל

יד שלא לנטוע אשרה . אפי' אילן א' אצל מזבח שנ' לא תטע לך אשרה כל עץ
יי' אלהיך :

מכשף מתאנה ומדיח מונה ושש הנה שנא בבחית בתאונים :

טו שלא לעשות מעשי כשוכים שנ׳ לא תחיה לך נשם נאמר ויבעת וכו׳ מתאנה
יתסבב ונרס היזק ע׳ כשפיו

טז שלא להדיח כלל עם אן עוד או מדינה לעבוד ע״ז והוא הנקרא מדיח כמו שכתוב
וידיחו את יושבי עירם ווהו שקורא אותם ודורש אותם לבך ואמעפו שלא
עבר · ובאמרו אזהרתו אן לא ישמע על פיך · ושש הנה שנא
כי שתיות אל כשרה לעבוד ע״ז · ופי׳ בתאונים כמו ותאונים לשון
און ותרמות ויש ו׳ לאנין כמו שיזכור :

נבות מאהבתו ומהציל אותו ומהליץ זכותו בבתי הדינין :

יז שלא לאהוב המסית שנ׳ לא תאבה לו פי׳ לא יאקבנו /
יח שלא להשתדל בהצלתו שנ׳ לא תחום עינך עליו /
יט ומהליץ זכותו שלא ללמד עליו זכות בבר שנ׳ לא תחמול /

ומעזיב שנאתו ומונעת חיבתו ולא יהיו כמותו בגוי שוכי אמונים :

כ שלא לעזוב שנאת המסית שנ׳ לא תשמע אליו /
כא ומונעת חובתו שלא לכוננו ומונע חובתו בבר ולא תכסה עליו /
כב ולא יהיו כמותו הוא אזהרתו של אבות שנ׳ לא יוסיפו לעשות כדבר הרע הזה .

ויצפוי לא תאבו ותועבה איבו ונדחת תנעבו ונמאסו הבונים :

כג שלא להנות בצפוי נעבד והוא מה שמושלך עליו לנוי שנ׳ לא תחמוד כסף
וזהב עליהם ולקחת לך /
כד ותועבה איבו שלא להנות בדבר מע״ז עצמה ומשמשיה כי תועבה היא ·
שנ׳ לא תביא תועבה אל ביתך
ואיבו על משקל סקרו חושן ומייבתי את אויבך /
כה ונמאסו הבונים שהוזהרנו מלבנות עיר הנדחת לעולם שנ׳ לא תבנה עוד ·
כו ונדחת תעבו שלא להנות בדבר מעיר הנדחת שנ׳ לא ידבק בידך -
מאומה מן החרם /

ונביא בשקריו מהומות במגוריו יגדים מאמריו להשמידו מאנים :

כז שלא להנבא בשקר בשם ה׳ית שנ׳ אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי
ונות הנביא ההוא ובכלל שהכתיב לא ענש אזהרה הכיר · ומהומות
במגוריו מהמלאך · ונרים מסרוריו ד׳ל יבואון נ״כ מהומות /
כח שהוזהרנו שלא לגור מנביא שקר מהפול העונש עליו הקצוב לו שנ׳ לא -
תגורו ממנו · ופי׳ נרים ורואים /

ומתנבא באליל והאוכל כליל והמועל בעליל קדשים נתונים :

כט שלא להנבא בשם ע״ז שנ׳ ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא
והתורה לא ענש נמו
ל והאוכל כליל שלא לאכול מנחה כהן כליל תהיה שנ׳ וכל מנחת
כהן כליל תהיה לא תאכל ודרשו ממנו לכל מיני

לא והמועל שאסור למעול בדבר מן הקדשים כגון בשר שלו באכילה או בהנאה
מן בשר קדשים שקס בעזר הרועה לקרבן תלה שהוא מותר גם כן
[illegible] וקדשי בדק הבית אין בהם לבקתם ולבעלים דבר · ואזהרה
לזה לא תוכל לאכול בשעריך · וזכר גם לכל נדרך · וכתרנו שהוא
אזהרה לאכול עולה · והיא התשובה המפורשת בתורה · ונפי בעל
בחשובה בשלו נאמר · קדשים הקבנים וכו' גם על המוחזרים לגם ·
והיא שבן הקבנים מלשין ולו וקבנו עולות בלו הקבנים ונאותים
גם ביחוד /

וחבר החוברים וחקות הגוים ודורשי נפגרים ובעלי דמיונים :

לב וחבר החוברים · הוא שלא לחוש על הנחשים ושאר הרחשים כשהזיקו
שנא' לא ימצא בך · ונאמר גם וחובר חבר ויש שקראו לוקבן חיות
והרמשים על ידי לחשים וכן נראה שהוא דעת רז"ל

לג וחקות הגוים · שלא לדמות בהם ובתקנות לעבודה זרה [illegible]
שבולת · שנ' לא תלכו בחקות הגוי ונא' ובחוקותיהם לא תלכו /

לד ודורשי נפגרים שלא לשאול בחלום אל המתים שנ' לא ימצא בך וגם
נאמר ודורש אל המתים

לה ובעלי דמיונים שלא לקסום והוא הגעת כח הדמיון בפעולות זרות
עד שיוכל להגיד דברים עתידין שנ' לא ימצא בך וגם נא' קוסם
קסמים /

ולשאול אוב וידעוני מכאוב והמגדף יראוב ודורשם סכלנים :

לו שלא לשאול באוב וזה זולת מעשה האוב שהוא בסקילה · וזה באזהרה
שנא' ולא ימצא בך וגם נאמר ושואל אל אוב שלא לשאול בידעוני

לז ואזהרתו באזהרת בעצמה שנ' אוב וידעוני

לח שלא לקלל ה' ועונשו [illegible] ואזהרתו אלהים לא תקלל /

ודורשם סכלנים · שלא לדרוש בעת מועדים והשמים בעובדי ע"ז שעושים
זה לשמה בשבועות חוקות ונבחרות [illegible] גם ע"ז שנ' וכתיב [illegible]
לא תקיפו [illegible] /

מכשף לא תנצלו והשם לא תחללו ושרט לא יעלו שבולים אלמונים :

שלא להחיות מכשף ומכשפה [illegible] שנ' מכשפה לא תחיה ודבר [illegible]
[illegible]
שלא לחלל [illegible] שנ' לא תחללו [illegible]
שלא לעשות שרטת בבשר על מת שנ' ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם
וכתוב לא תתגודדו · ונ' שבולים [illegible]
[illegible] קרובים /

ולא יהיו חתים בארצך נחתים ומפעלם חתים מנחשים ומעוננים

רלג שהוזהרנו שלא ישבו האומות עובדי ע"ז בארץ שנ' לא ישבו בארצך · ובו' חכמים
אומות החקים · וזה כולל מקמות · ובו' נחמים כיון שם אחד נחרים
שעניינו שוכנים וקונים /

רלד ומתעלים חקים מנחשים כלו' יחתו מאותותיהם ומתעלים · מנחשים שהוזהרנו
שלא ננחש כלל בדבר לומר לא תעשה כך מפני שאירע לי כך שנ' לא ימצא בך וגו'
שם ומנחש ובמקום אחר לא תנחשו /

רלה ומעוננים כן נותני העתים והשעות לפי התכונות משמעי הכוכבים · ובכלל
זה אוחזי העינים ובעלי המחבלות הזרות כי גם הוא חלק מהמלאכות האלה
המעוננות ומהדברים האלה שנ' אחר לא ימצא בך וכתוב לא תעוננו /

מחיה באומות נשמות למהומות וירא מלחמות ורעש ברונים :

רלו שלא להחיות משבעה עממים נשמה שנ' לא תחיה כל נשמה
רלז שלא נירא ולפחד מהאויבים בהיותם במלחמה מהולם ומהמונם שנ' לא ייראו
ויבוא לך ולאמץ ולבבו כדי שלא תערוץ וכתוב לא תיראום

ואיש עדיו ישית לתלבושת אשת וסות איש לובשת קלון קלון קואנים :

רלח שהוזהרנו האנשים מהלבוש ולהתקשט בלבושי הנשים ותכשיטיהם שנ' ולא
ילבש גבר שמלת אשה · ומות אשה בלתי נתכבת כמו נכל אשר
רלט וסות איש לובש שנ' לא יהיה כלי גבר על אשה · סמך קלון קואנים
שיהיו מעשיה בקלון · ע"ד כי כלסמך חוטן כתוב

בגד כלאים ובטוי שפתים ושוא בשם שמים ונוטרים ומלעגים :

רמ שלא ללבוש כלאים שנ' לא תלבש שעטנז וכתוב בגד כלאים שעטנז
רמא וביאור ספרים שלא להשבע לשקר והוא הנקראת שבועת בטוי ע"ד כי תשבע
לבטא בשפתים · והזהרנו לא תשבעו בשמי לשקר
רמב שלא להשבע לשוא שנ' לא תשא את שם יי' אלהיך לשוא והדברים
שבין שבועת בטוי לשבועת שוא רבים וקצת יתבארו · ובו' בשם שמים כי
השבועות כלם בשם המיוחד או בכנוי להבנוים
רמג ונוטרים שנ' לא תטור והוא זכירת חטא חבירו לו בשעת תועלתו מוב ממנו
רמד ומלעגים שנ' לא תלך רכיל בעמך וכא ע"ד מלשני בסתר רעהו /

לשון בקש נבחר לאיש נדרו אחר לאיש יתור אחר מזמות הקמים :

רמה לשון בקש נבחר עניינו רוע ונעם יאות לו לפי שנכשל בלשונו נודר
ואחר לשלם נדרו שנ' לא תאחר לשלמו /
רמו לאיש יתור אחר שלא לתור אחר המחשבות הכוזבות והמראות
להריקן דעתו זקנה שנ' לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי זו חונות /

ומעולם יראה אברת את נבאה ומאמין לנביאי אליל המתכחנים :

נז שאסור להתעלם מן האבדה כשרואה אותה שנ' לא תוכל להתעלם ופי' נכא"ה
שתעלם נכלה בעונו /

נח שאסור לשמוע לנביא שקר ולהאמין לו לדבר אלה דברים שנ' לא תשמע אל דברי
הנביא ההוא ופי' המתנבאים שקר שמתנבאים בע"ז ...
... והוא תולה ... בלשונו מן ... /

וזר כותץ קדש אלהיו ינתש וזר יבלע קדש בלועי סכינים :

נט שלא לנתוץ אבן מן המזבח ושלא למחוק השם ובכלל שלא להשחית ולהאביד
שום דבר קדש ואמרו עליו הקדש שנ' כי את מזבחותם תתוצון וכתוב שם
לא תעשון כן לה' אלהיכם. ופי' ינתש לשון לנתוץ ולנתוש והוא
ענין קושיא בעצמו /

ס וזר יבלע קדש שהוזהרנו לא לאכול בקדשי קדשים אחר זריקת הדם /
שנ' וזר לא יאכל כי קדש הם. ופי' יבלע כמו לעו ומוצא בלועו
סוקיה זה חלין כשעו כבלעו את הקדש ומן נמחת סכין בלועו /

ותבלית השנאה והנקימה שואה ומשפט אונאה למוכרים ולקונים

סא שאסור לשנא יהודי אחיו שנ' לא תשנא את אחיך בלבבך

סב והנקימה שאסור להיות נוקם והוא זכירת חטא חברו לו וקבוע מקום
לו ופי' הלשון תכלית שני אלו מן שוק נעכר

סג ומשפט אונאה שהוזהרנו שלא להונות במקח ובממכר שנ' וכי תמכרו
ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו והיא אונאת ממון /

ולא תונה האח ועבד לך ברח והגר כאורח בדברי שוא מונים :

סד שלא להונות בדברים שנ' לא תונו איש את עמיתו ויראת. כאמרו באונאת דברים

סה ועבד לך ברח שלא להונות בדברים את העבד שברח אליך שנ' בטוב
לו לא תוננו /

סו שלא להונות הגר אחד מן אחיו בדברים שנ' וגר לא תונה ופי' מונים בלשון
אונאה. ... שהמונים המלה עובדם על הלשון /

ולוחצי הגרים ובמשפט גרים ובוערים מסגירים עבדים לאדונים :

סז שלא ללחוץ הגר להזיקו בשום דבר מממונו נוסף על לאו של אונאה ...
שנכללו בה עם ישראל שנ' ולא תלחצנו /

סח ובמשפט גרים שלא נטה משפט הדין מפני שהוא ... שנ' לא תטה ...

סט ובוערים מסגירים שהוזהרנו שלא להסגיר עבד כנעני של ישראל
שברח מחוצה לארץ לארץ ישראל ... על כל ... שנ' לא תסגיר עבד
אל אדוניו אשר ינצל ... כמו ... בנעהם

לעניך לא ירדה באח נכרי עודה ובשבועת בודה כפירת עובינים :

ע שלא ירדה העני לרדות בישראל בפרך כנכרי ... שנ' לא ירדנו בפרך לעיניך
ופי' ... כמו ... את נפשו /

עא ובמכונת דרך שלא להשבע על כפירת ממון שנ׳ ולא תשקרו
איש בעמיתו ותי׳ כורה כחו אשר נה חלבו ונלכדוים חלשון
לשונך ככנו שעניין הדוונות נסתרות /

ומוכר העבד כממכרת עבד ואת עלו יכבד בפרך ובזיונים :

עב שלא למכור עבד עברי על אבן מקח שנ׳ לא ימכרו ממכרת
עבד ויקראו במעבד להבדיל בזה בין עבד כנעני לעבד עברי /
עג כבדך לא להשתעבד בעבד עברי בדבר שאין בו צורך שלא תרדה
בו בפרך /
עד ובזיונים שלא להשתעבד בו בדבר של עינוי גדול ובזיון שנ׳
לא תעבוד בו עבודת עבד /

מאחר לשכירים יבואהו מגדים ולבא בכמורים קחת עבונים :

עה שלא לאחר שכר שכיר ולהלין כרמו לו אם שכיר יום אם שכיר
לילה שנ׳ לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר וכתוב לא תבא
עליו השמש ׳ ומגדים פלשון מגדים
עו ולבא בכמורים שלא ימשכן בה בעליו אלא עי׳ ב״ד שנ׳ לא תבא
אל ביתו לעבוט עבוטו ובכמורים כמו מין שריר במעון /

ובעבוטו דל שופט אלהים בו ירב ועם רשע גונב נפשות וממונים :

עז שלא ישכב בעבוטו הדהוטשכן מלוו שנ׳ לא תשכב בעבוטו ותי׳
אלקים בו ירב שיריבנו ויוכיחנו על עונו /
עח ועם רשע גונב נפשות עניינו יור עמו להמלין במונו
הרמוני לו נמזהרנו לא תגנוב באזהרו בגונב נפשות /
עט וממונים שלא יגנוב ממון שנ׳ לא תגנובו

ובלוי הפאות ולקט בתבואות ואסורי פאות בראשים וזקנים :

פ שלא לכלות פאות שדך שנ׳ לא תכלה פאת שדך בקוצרך /
פא ולקט שנ׳ ולקט קצירך לא תלקט /
פב בראשים שנ׳ לא תקיפו פאת ראשיכם ואעפ״י שלוקין שתים
על בית השערות בראש אינו אלא אחד
פג וזקנים שנ׳ לא תשחית את פאת זקנך ואעפ״י שחייב על חמש
פאות הפאות אינו אלא לאו א׳ /

ועוללות בוצרים ופרטו בוצרים ושכחת העמרים פני דלים טוחנים :

פד שלא לבצור עוללות הכרם אבל יניחם לעניים שנ׳ וכרמך
לא תעולל /
פה ופרט עולים עניינו שלא יקבץ גרגרי הענבים הנופלים בשעת
הבצירה שנ׳ ופרט כרמך לא תלקט ׳ ותי׳ נואהם שחבלים
והשלחים עם זה כל מה הכה
פו שלא לקחת עומר השכחה שנ׳ ושכחת עומר בשדה לא תשוב לקחתו /

והוי פני דלים טוחנים על פני עניים תטחנו שהעושים כן מצערים העניים ׃

ואל דמים שמים מיבודים וחרמים ועומרים ערמים ומכשלות נותנים ׃

פז שלא להניח ברשותנו המכשולות והמזיקים שנ׳ לא תשים דמים בביתך

פח שלא להתעצל בהצלת הנרדף להיות כבל זה שנאמר שנ׳ לא תעמוד על דם רעך ׃

פט שלא להכשיל איש מישראל בדבר השאל להכן לו . או בשום לפניו דק לעבור אינו עובר שנ׳ ולפני עור לא תתן מכשול . והוי מטעים ומדיחים לעונהם עליהם ׃

ומשיגי גבולים ועושקים או גוזלים ומסת האולים אשר הם כלנים ׃

צ שלא לעקור התחומי הקרקעות או להרחיק או לצמצם לגזול קרקע שנ׳ לא תסיג גבול רעך

צא שלא לעשוק ולעכב שכר שכיר חבירו מה שחייב לו שנ׳ לא תעשוק את רעך .

צב שלא לגזול ולחטוף ביד ובחזק שנ׳ ולא תגזול

צג ומסת האולים שהוזהרנו שלא לנסות השם בהתחשבות על יעודי הנביאים ובנחול ובטוח שנ׳ לא תנסו את ה׳ אלהיכם

ונותני על כלים ומלעיבי חדלים מקימי משקלים גדולים וקטנים ׃

צד שלא יקח השכיר בשעת מלאכתו לאכול ויותר מכדי או ית׳ לביתו שנ׳ ואל כליך לא תתן

צה שלא לחזור ולהניף כשעומד אל הרובע [illegible] או לבהמות הרובעת הקרובה שנ׳ וחרמש לא תניף [illegible] שלא יחזיר נפתוה לא [illegible]

צו שלא יקיים משקלים ומדות גדולות או חסרות בביתו ואפי׳ לא יקנה ולא [illegible] שנ׳ לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה וכתוב לא יהיה לך איפה ואיפה והכל לאו א׳ ׃

ומשפט גרים בהטות איש יתום ואלמנה יתום מרבים ומענים ׃

צז שלא להטות משפט גר יתום ואלמנה מתוך על דין [illegible] משפטו שנא׳ לא תטה משפט גר יתום ואלמנה והכל לאו א׳ . ואפי׳ יתום יתום [illegible] כי לא [illegible] והוא [illegible] .

צח שלא להכאיב ולענות אלמנה ויתום כלל לא בדבור ולא במעשה כל אלמנה ויתום לא תענון .

לוים אל חלקם ולא תעזוב חקם ולא תבא ריקם באהלי אפדנם :

צט שבזהרתו שלא לעזוב הלוים מלתת להם החקים שנתן להם הקב"ה שהוא חלקם כי אין להם חלק ונחלה שנ' ולא תעזוב את הלוי וגו' /

ק שלא לעלות ריקם ברגל בלא עולת ראיה ושלמי חגיגה שנ' ולא יראו פני ריקם · ופי' אפדנים אלשין אֻלו אלדנו שענינו ארמון וככה קיי' במקדש ארמונים כדבור נקיבו נעזרות /

ותשמור המגרש בשדה ובמגרש ולא תפרע מדרש אלהים ובנים :

קא שלא ישנו הלוים את שסביב עריהם ממגרש ושדה לעשות מקום מגרש שדה ומקום שדה מגרש שנ' ושדה מגרש עריהם לא ימכר פירשו בו שלא ישנה אותו מכוק שהוא בו /

קב שלא להלוך על קבלת החכמים בפירושי התורה ובאוריה שנ' לא תסור מכל הדבר וגו'

ולוי לא יחלק בבז וארץ חלק ולא יבדיל מולק בחטאת היונים :

קג שאסור ללוי לחלק בביזת הארץ כשכובשים שנ' לא יהיה לכהנים הלוים כל שבט לוי חלק ונחלה וגו' ודרשו בחלק שהוא הבז

קד וארץ חלק · שלא יקחו הלוים חלק בנחלת הארץ שנ' ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו וכתב באהרן בארצם לא תנחל וכולל בזה הכהנים עם הלוים · והוא לאו אחר /

קה שלא יחתך הראש לגמרי ויבדילהו מן העוף בחטאת העוף כמו שאומר במולק העוף שנ' ומלק את ראשו וגו' /

ודין אביון נעה מעקל ומענה ונוץ מתאוה במחשבת אונם :

קו שלא להטות משפט איש ישראלי שהוא אביון במצות ובעל עבירות שנ' לא תטה משפט אביונך פירשו בו אביון במצות · ופי' נעה בעל עבירות כמו נעה לב

קז שלא להתאוות במחשבה למה שהוא ביד חברו מעשה שנ' לא תתאוה בית רעך · ופירשו על התאוה בפני עצמה שאם התאוה מובן לחמוד · ופי' אונם מן מחשבות אונך /

ועובד ביובל וחומל על חובל ברעו או חובל מדנה ומחוננם :

קח שלא לעבוד הארץ בשנת היובל שנ' יובל לא תזרעו
וחומל · שלא לחמול על חובל ממי שהרע עמנו שנ' לא תחוס עינך /
או חובל מדנה היא המלוה שאסור לחבול בנכסים ולמשכן בתוכה אם הוא עשוק שנ' לא תחבול בגד אלמנה
ומחוננים · שאסור למשכן כלים שעושים בהם אוכל נפש בלי המחוננה ובוודאי בהם שנ' לא יחבול רחים ורכב ומחוננים מגזרת ומתן נשאו /

ועובד בבהמה טמאה עם תמה ומרביעי בהמה וזורעים בנפשם :

קיא שלא לעשות שום מלאכה בשני מינים א׳ טמא וא׳ טהור שנ׳ לא תחרוש בשור ובחמור יחדו
והוא לכל מלאכה אחת /

קיב שלא להרביע ביד מין עם מין שנ׳ בהמתך לא תרביע כלאים

קיג שלא לזרוע כלאי הכרם בארץ והוא שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת
יד שנ׳ לא תזרע כרמך כלאים /

ואוכל חדש שלש מיניו יאנש ואסור פן תקדש וכלאי זרעונים :

קיד קטו קטז שלא לאכול מן החדש לפני העומר לחם · שלא לאכול קלי
קלי שלא לאכול ממנו כרמל שנ׳ ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו
והן ג׳ לאוין ופי׳ יאנש ילקה /
פן תקדש שלא להנות מכלאי הכרם שנ׳ פן תקדש המלאה וגו׳
וכלאי זרעונים והוא שלא יזרע בארץ כלאי זרעונים שנ׳ לא תזרע כלאים

ולא תגרע ותוסיף וחרמש לא תניף ובדין לא תחניף נגידים נקיבים :

קיט שלא לגרוע דבר מהכתוב בתורה ולא מהקבלה שנ׳ לא תגרעו ממנו

קכ ותוסיף שלא להוסיף על הכתוב בתורה ועל הקבלה שנ׳ ולא תוסיף עליו

קכא שלא יאכל פועל בשעת קציר אלא בשעת גמר מלאכה בשחוכר
שנ׳ וחרמש לא תניף על קמת רעך

קכב ובדין שלא להדר ולהחניף פני גדול בדין שנ׳ ולא תהדר פני גדול

ולא יהיו פללים בהטות מפילים ולא יהיו דלים בריבם נחנים

קכג שלא להטות ולהכריע על פי עד א׳ להפיל המחויב בדיני נפשות ואע״פ
שהדין נותן כן בדיני ממונות שנ׳ ולא תהיה אחרי רבים להטות /

קכד שלא לרחם על עני בדין שנ׳ ודל לא תהדר בריבו ופי׳ נחנים מרוחמים
והוא נפעל מדכפולים כמו נחנך /

ועדות בקרובים ודעי סלבים ומשפט מכזיבים ודברי שוא מונים :

קכה שלא יעיד קרוב על קרובו שנ׳ לא יומתו אבות על בנים ופי׳ בעדות בנים

קכו ודעי סרבים · הן הרשעים ועניינו שלא יעידו הרשעים בדבר כלל ·
שנ׳ אל תשת ידך עם רשע להיות עד חמס ביאורו בו אל תשת יד רשע עד

קכז ומשפט מכזיבים ענינו שלא לעזוב הדין שנ׳ לא תטה משפט /

קכח ודברי שלא להעיד שקר שנ׳ לא תענה ברעך עד שקר ופי׳ עונים מעידים /

ומאחד לא יענה ולא יטיען עונה ועל ריב לא תענה ולא תכיר פנים :

קכט שלא יעיד ק' שנ' לא יקום עד אחד באיש

קל ולא ימעון עונה עניינו שהעונה והוא המעיד לא ימעון כלום בדיני נפשות אלא יעיד וישתוק שנ' ועד לא יענה בנפש למות
אחרון כן. מצות כן לחובה

קלא ונשא ריב לא תענה שנ' לא תענה על ריב לנטות ויוכל אלא שלא לשתוק מהסברא ושלא ילמד חובה אחר זכות ושלא לפתוח בחובה ושלא לפתוח מן הגדול והכל בדיני נפשות

קלב ולא תכיר פנים: עניינו שלא לחנוף לרע שאינו בקי בחכמת התורה מפני עשרו וגדולתו או חכמתו בשאר החכמות. שנ' לא תכירו פנים במשפט :

ולא תחייב חפים אנוסים משונאים ולא תחון רודפים מרעים סלונים :

קלג ולא תחייב חפים עניינו שלא להוריד העונש על האנוס בעבירה שנ' ולנערה לא תעשה דבר ומפי' חפים צדיקים כמו חף אנכי ושונאים
הם האנוסים הקדמונים והקודמים

קלד שלא לחון על הרודף ולהפי' בנפשו שנ' וקצותה את כפה לא תחוס עינך וסלונים הנזכר להשעים כמו כי סרבים וסלונים :

ולא יגאלה חומד והורגים מאוחד ונחוטא לא עומד למשפט הבוחנים :

קלה שלא לחמד במעשיה והוא גואל לא יהרוג שהוא' בלב. כמו שנ' לא
הקחוג
והורגים מאוחד. לא יצלחו נ"ב ועניינו שלא להרג מאחד לאחד ומפי' הם חיקות כמו סקין ביד הקורה והרוג מאפר /
שנ' ונקי וצדיק אל תהרג כלו' כלמו שום בגזר אומר שבוא נקי ומפי' אומר דרוך אחד :
ונחוטא לא עומד עניינו שהורגים החוטא לפני עומדו בב"ד לדון ולהעיד עליו כמו שעשה ומפי' ידענו בודאי שחטא ה החטא שחייב עליו כויתק שנ' לא ימות רוצח עד עמדו לפני העדה וגו'

ולא תהיה נכחד בשמע שוא נבחד ונקח השוחד יהולל החכמונים

קלו ולא תהיה נכחד עניינו שלא תהיה נכחד ונשחת בשמע שוא שהוא נבעלם וזה שלא ישמע דברי בעל דין חברו כלו' שהוא שין נדול בדין ואזהרתו לא תשא שמע שוא · ומפי' נכחד הם' כמו ואיפה ישהם נכחד והשני כמו לא נכחד עצמו

קלז ונקח השוחד שנ' ושוחד לא תקח ומפי' יהולל החכמונים ע"ד כי השוחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים · והם כינוים הנזכר מן הפסוקים ראש השלשי·

וקללת ההורים ושוטרים וגבירים וכל אח מעברים והחש פקודיה :

קם שלא לקלל אב ואם שנ' ומקלל אביו ואמו מות יומת /
ואזהרתו הוא אלהים לא תקלל שלא לקלל שום איש ישראל ישכבו אחר זה ושופטים · שלא לקלל הדיין שנ' אלהים לא תקלל והוא כלל מדרך אחב

כמו שקדם

קמב ונכריים עמינו שלא לקבל הגרוים כמו העמונים והמואבים שנ' בשים. בערל לא תבור

קמג וכל את תעבהם שלא לקבל אחד מהם אפי' אין זה במנין שנ' לא ת תקבל חהם

קמד ופחם בקרונים שלא לכפור בפקדון ואפי' בלא שבועה וזה חילוק בין כפירת ממון לכפירת פקדון ובשאריהן חלא תכחשו

גונב לא תשכח ונתק לא תגלח יצ' תוכח נוכח ופנו מלבנים :

קמה שלא לשכח דעת עמלק שכתב עליו ונגנב בך כל הנחשלים אחריך ונא' כן לא תשכח

קמו שלא לגלח שי' מותרת מתוך הנתק שנ' ואת הנתק לא יגלח

קמז שלא להוכיח חברו בדרך שילבין פניו ויביישהו שנ' הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא

ונפש לא תרצח וכופר לא תקח לשוגג הנרח וזדים סרבנים :

קמח שלא לרצוח שנ' לא תרצח

קמט וכופר עמינו שלא יקח כופר מהרוג בשגגה שהרין עליו שיהיה גולה ונגלה אל עיר מקלט שנ' לא תקחו כופר לנוס אל עיר מקלטו

קנ וזדים סרבנים שלא יקח כופר נפש מההורגים במזיד או משאר מחוייבי מיתות הרשעים הסרבנים שחוטאים במזיד שנ' בלנפרן ולא תקחו כופר לנפש רוצח אשר הוא רשע ונקט משאר מחוייבי מיתה

קנ וסרבנים מלשון רבותינו ולא יהיה סרבן והקנוס עם מה סרבן

שומר משפט אותו ואת בנו על יעתו ומומת נבלתו לא תהיה מלינה :

קנא שלא לשחוט אותו ואת בנו ביום א' שנ' אותו ואת בנו לא תשחטו ביום א' והרגיעה לו ולבנו

קנב שלא להלין נבלת הנתלה על עץ שנ' לא תלין נבלתו

מחלל השבת ויביא חוץ רבות והאיפה והבת במרמה מקטינים :

קנג שלא לחלל הי' בעשות מלאכה שנ' לא תעשה כל מלאכה

קנד שלא לצאת חוץ לתחום בו' שנ' אל יצא איש ממקומו וכו' רבת התחום רב מין ג' פרסאות כי אלפים אמה מדבריהם ותחלה מין רבת בקבל והדורשים לו

והאיפה שלא להקטין ולעשות המדות שנ' לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה ונזכר האיפה וזה למשקולת ונזכר קטנה זה עגול כי הכל עוות ולשון הנביא להקטין איפה ולהגדיל וכו'

וגם לא טוב לענוש ביום קדש האנוש והמשיך יבוש ונושך בחנם :

קנו שלא לענוש ולדון דיני נפשות בשבת, שנ' לא תבערו אש בכל מושבותיכם
ביום השבת פי' שלא לדון בשרפה וה"ה לשאר מיתות ב"ד

קנז והמשיך יבוש הוא הלוה ברבית שנזהר שלא ישיך שהוא? ...
קנח ונושך הוא המלוה שהוזהר שלא להלוות ברבית שנ' את כספך לא תתן
בנשך · ופי' בשון הנאמר לנחש /

לימים עוד שבעה מלאכה נמנעה וחריש וזריעה בקץ שבע שנים :

קנט קס קסא קסב קסג קסד קסה שעבנו שנזהרנו מלעשות מלאכה
בשבת ולא תבערו קש"ר

עם זה שנזהרנו בהם ממלאכה נה' ז' לאוין במועדות א' של פסח וז' של...
עצרת ר"ה יה"כ א' של סוכות שמיני עצרת ובכלם נא' שלא לעשות בהם
מלאכה

קסו שלא לעבוד הארץ בו שנ' שדך לא תזרע

ספיחים לא תקצור נזירים לא תבצור וכרם לא תזמור ונועל קמשונים :

קסח שלא לקצור את שתוציא הארץ בשביעית מעצמה על הכונן והקבנק
כשאר השנים אבל רק ערכו כמנהג וזה שהוא הפקר שנ' את ספיח
קצירך לא תקצור

קסט שלא לבצור על הדרך פירות האילנות בו' שנ' ואת ענבי נזירך וגו
שלא לעבור הכרם ולהזן פי' וכרמך לא תזמור ופי' ונעל קמשונים
קע מהתוצר והנה כלה קמשונים עניינו שהם לא יזמור הכרם ויעלה
קמשונים ולא יבלו /

להוציא מיובל ולבוצר חבל והאוכל טבל לחול ולראבונים

קעא שלא לקצור מיובל הוצאה בשדה על הדרך שאסור בו' שנ' לא תקצרו
את ספיחיה /

קעב שלא תבצור שנ' לא תבצרו את נזירך ופי' חבל תבואה
קעג שלא לאכול מהדבהם המונים בתרומות ומעשרות לפי קדשתם וקוא
הנקרא טבל · ובארוקו מרכתיב ולא תחללו את שם קדשי בני
ישראל אחר יחד

שמיטה חיובך לבל תתבעיותך ובל יהי בלבבך להעציב בונים :

קעד שלא לתבוע החוב בשמיטה שנ' לא יגוש את רעך
קעה שלא ימנע מלהלוות לעני מפני מחשבת שמיטה קרובות בשביעית
שנ' השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר וגו' ורעה עינך
באחיך האביון, ופי' בונים מחשבות מלשון ומשונו לה בונים להעציבה
והם יש בו פי' אחר זה /

ובנושך מציק לדל יגן רדיק ונמנע מהונך עבדים מסבנים :

קנו וכנושה תמיד · שען זה הוסיף שהזהיר לבל לתבוע לו חובו כנושה בנושה ש
שיודע שאין לו יהיה לחך ימעו ולאזהרה זה מבכתוב לא תהיה לו
כנושה ופירושיהן על הדרך הזה

קנז שלא לשלח העבד עבה היוצא חפשי בלי הענקה שנ׳ לא תשלחנו ריקם

ומכר האמה ולצמיתות ארמה והשיר בזמנה ברשו בנדנים

קנח שלא יוכל קונה אמה העבריה למכרה לאחרין שנ׳ לעם נכרי לא ימשול ו..

קנט שלא למכור קרקע בא״י לצמיתות שנ׳ והארץ לא תמכר לצמיתות

קס שלא תחסום שור בדישו ככתוב לא תחסום שור בדישו

ולא תשים קרחה וגם לא נרחה יפת תאר שפחה ואשת מרינס :

קסא שלא לקרח על מת שנ׳ ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת ובבנים לא יקרחו
קרחה בראשם ונראה חיוב על כל הראש בבין עיניכם

קסב שלא יניח יפת תאר הנדחה תחרצה במלחמה שפחה בביתו · שנ׳ לא
תתעמר בה · ואשת מדיינים חלוצה והשלומות והעבדים בכל המדיינים
ערוקים לשתוקם

ולא ימשול למכרה והסיר מגבירה זמנה ושארה ובגדי צבעונים :

קסג שלא יוכל למכור יפת תואר שנ׳ ומכר לא תמכרנה בכסף

קסד והסור מגביה שעור קלעך שלא נוכל ג״כ להסיר ...שתו שהיא הנבורה
שאר כסות ועונה שנ׳ שארה כסותה ועונתה · נקבל לאו א׳ ומי
מוני צבעונים · קאמר למלבושי הנשים על הנהוג

ומקדש לא תשכח וחיטו לא יזח וכיות לא תקח בקן אם על בנים :

קסה שלא להשכיח שמורת המקדש בלילות ובימים שנ׳ ושמרתם את משמרת הקדש
אמרו בו שזהו עניין ושהוא דווקא על לא תעשה

קסו שלא לפרק ולהזיח החשן מעל האפוד שנ׳ ולא יזח

קסז שלא ליקח בקן צפור אם על בנים שנ׳ לא תקח האם על הבנים
הבנים

וטמא במקדש ומעלה כל מקדש ושוחט חוץ ירש בחדש מתבנים :

קסח שלא יכנס טמא במקדש שנ׳ לא יטמאו את מחניהם
נכתוב ואל המקדש לא יבא וכנא מחנה שכינה מעזרת ישראל ולפני
ומעלה כל המקדש כי בחוץ כמו שכתוב אל חוץ חוצה זה
ונתוך זה הלאו שאסור להקריב קרבן חוץ למקדש שנא׳ השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום
ובפירוש שהק״ב לכל קרבן
נשוחט חוץ · חלק חוץ לבקר עם העולה נ״כ כאן שקדם
ועוון שורש חוץ ואסור לשחוט שום קורבן חוץ לעזרה שנ׳ אשר
ישחט שור או כשב ואל פתח אהל מועד לא הביאו ואחרו

שהעננו להזהר מזה והוציאוהו ויקק׳ זר וזה · ונו׳ כקווי להבעים ולין בראש
בקדוש הכהן והוא מונע /

וכהן לא יבוא למלך במסיבו בכל עת אומם בו למזבח צבוונם :

קנא שלא יכנס כהן גדול לפני ולפנים בכל בשעת עבודה ובכלל זה שלא יכנס
כהן הדיוט בהיכל אלא בשעת עבודה שנ׳ ולא יבוא בכל עת אל הקדש

קנב שלא יכנס כהן בעל מום במזבח ולפנים בהיכל שנ׳ אך אל
הפרוכת לא יבוא ואל המזבח לא יקרב כי מום בו · ונו׳ צבוונים
לגבי ולכבוד והקושר בדברי רבותינו בצביון נבראו /

ושתוי לרויה במקדש מוריה ובמחנה לויה טמאים לא חונים :

קנג שלא יכנס שתוי בית שכן הלולם ולמזבח ולפנים ובכלל לאו זה שלא
יורה שתוי שום הוראה שכתוב אחר זה הלאו ולהורות את בני ישראל
ועם עבר עם הפסוק כאילו נכנס ולא שבר באזהרה · ונו׳ להקיף שאינן
סדי רביעית שיש שיעור לשכר /

קנד שלא יכנס טמא במחנה לויה שנ׳ בבעל קרי לא יבא אל תוך המחנה ונו׳ בו
זה מחנה לויה /

ומום ראו חולה בעובדים ומחלה עבודות של מלך יסלק איתם :

קנה שלא יעבוד כהן בית קבוע אשר יהיה בו מום לא יקרב

קנו או חולה שלא יעבוד מום עובר שנ׳ אשר בו מום וגו׳

קנז ומחללת עניין שמחלת עבודה בזולתה והוזהר כהן שלא יתעסק בעבודה
בני או הסף · ולא אלו נאלו בעבודה לזולתה שנא׳ אך אל הפרוכת
ואל המזבח לא יקרבו ולא יחללו

ועולה בעודים ומעלה הבדים ומים בעדים מעל הפעמים :

קנח שלא יעלה כל למזבח במעלות במעות שנ׳ ולא תעלה על מזבחי במעלות

קנט שלא להסיר הבדים מן הארון שנא׳ בטבעות הארון יהיו הבדים
לא יסורו ממנו :

קס שלא לפרום ולקרוע המעיל שנא׳ כפי תחרא יהיה לו לא יקרע /

והזר הקרב וטמא מתערב וטובל עד ערב למות ואסונם :

רס שלא יעבוד זר במקדש וזר לא יקרב אליכם · ונא׳ והזר
הקרב יומת · וזו על עבודות מיוחדות
שלא ישמש טמא במקדש שנ׳ וינזרו מקדשי בני ישראל
ולא יחללו את קדשי בני ישראל · ונו׳ מקשה שמתעב
עם המעוררים לשבור /

ומגודל שלא ישמש מגדל יום ראשון הלך יחללו שם אלקים · ונ״י לחות ואפונים · שכל אלו חייבו כרת

פריעה ופרימה ויצאת בעבור פנימה ונחק לא יטמא לזולת כתאונים

רד פריעה שלא יכנס כהן במקדש פרוע ראשו · כי מגדל שער כמו ולא שבר במקדש · ועל הכניסה במזהרה שנ׳ ראשיכם אל תפרעו

רה ופרימה שלא יכנס כהן במקדש קרוע בגדים שנ׳ ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ·

רו ויצאת שלא יצא כה״ג בשעת עבודה ממקדש שנ׳ ומפתח אהל מועד לא תצאו פן תמותו

רז ונחק לא יטמא שלא יטמא לכהן למתים רק לקרובים שהתפרשו עליהם דאמורים כמ״ש שנ׳ לא יטמא בעל בעמיו להחלו /

נסכים או זהב במזבח הזהב לץ בלתי נאהב ודוגמת סימנים ·

רח שלא להקריב שום נסכים ועולה ולא שום קרבן על מזבח הזהב שנ׳ לא תעלו עליו קטורת זרה ועולה ומנחה ונסך לא תסכו עליו · ונ״י מלבד זבחי הקרבן /

הב · רב

רט ודוגמת סימנים שלא לעשות כשן קמות הסמים במספר סמנים ובמשקלם שנ׳ במתכונתה לא תעשו לכם · ונ״י סמנים אלפיים קח לך סמים · והוסיפו בו רבותינו י״א סמנים נאמרו לו למשה

ודוגמת שמן ראש ולא יסך לאנוש לבד כהן הראש והראשונים :

רי שלא לעשות כעין שמן המשחה שנ׳ ובמתכונתו לא תעשו לכם

ריא ולא יסך שלא ימשח אדם בשמן המשחה זולת הכהנים והמלכים שהם המלכים נכלל שנ׳ על בשר אדם לא ייסך

שאור במנאות ודבש לא יאות ועל חטא וקנאות לבונה ושמנים :

ריב שלא להעלות שאור במזבח שנ׳ כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה׳ · ונ״י במנאות כמו מנחות הקנה · ונעשית כמו מנחות ולקיש וחק הכהנים כמ׳ במעשה המנחות /

ריג ריד ריה ועל חטא שלא ישים שמן במנחת חוטא שלא תשנה ידו להקריב חטאת שנא׳ ולא לא תשים עליה שמן כי חטאת הוא · ושלא יתן לבונה במנחת חוטא · שנא׳ לא יתן עליה לבונה · וקנאות שלא ישים שמן במנחת סוטה שנ׳ ולא יתן עליה לבונה כי מנחת קנאות הוא /

ומלח לא תשבית ונאש לא תכבית ולא תבנה גזית למזבח אבנים :

ריו שלא להשבית מלח מהקרבנות שנ׳ לא תשבית מלח ברית אלהיך וגו׳

והלאו שלא יכבה מעל המזבח ומקומו נחלת הלוכה שנ׳ אש תמיד תוקד וכו׳
שלא לפסול אבני מזבח בברזל שנ׳ לא תבנה אתהן גזית /

במום נקבע תחטא בהקדיש ושחיטה וכן זרוק שפוך והקטר מרושעים ׃

רך רכא רכב רכג ונ׳ ד׳ לאוין בבעלת מום קבוע מעקרה מיום
הקבלה שלא להקדישן שנ׳ כל אשר בו מום לא תקריבו
ושלא לשוחטו לשם קרבן שנ׳ ולא תקריבו לה׳ . שלא לזרוק דמו . שלא להקטיר
אימורין , שנ׳ ואשה לא תתנו . ופי׳ מרושעים הם האימורים . כל כ׳ בלוח וחלב
אשר עליהם . ותורת הכבד . והחלבים שעל הקרב והקבה ואליה דין הכבשים /

ומטיל מום עובר ומקריב מום עובר והמוכר מעשר וחלקי הכהנים ׃

רכד ומטיל מום עובר . שהמטיל מום בקדשים עובר בלאו כשהם
תמימים להקריבם שנ׳ כל מום לא יהיה בו . פי׳ שלא יתן בו מום ,
ומקריב מום עובר שאסור להקריב מום עובר כי כבר זכר לא
קבענו והזכרנו לא תזבח לה׳ אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום / פי׳ בעל מום עובר
והמוכר מעשר שאסור למכור מעשר בהמה בשום פנים ואפי׳
בבעל מום שנ׳ לא יגאל
וחלקי הכהנים שלא למכור נ״כ שדה חרמי הכהנים שנ׳ לא ימכר

וכל משחת נכר תתעב מנכר ולא תביא אשכר מחירים ואתננים ׃

רכח שלא להקריב בעלי מום מן הגוים שנ׳ ומיד בן נכר לא תקריבו ...
ופי׳ משחת נכר . שהכר נודע לנו שאין מום לפי דין התורה אעפ״י
שאינו מום להם /

רכט שלא להקריב קרבן מאתנן זונה ומחיר כלב שנ׳ לא תביא אתנן
זונה ומחיר כלב בית ה׳ אלהיך . ופי׳ אשכר מלשון אשכר
יקריבו //

פסולי מתנ לכל אדם תניא ומעשר השני לטמא ולאוננים ׃

רל פסולי מוקדשי . פי׳ המוקדשים כמו שהטיל מום בבכור או
פסל הזבח אחר שחיטתו . ועניינו שאסור לאכלם והוציאו
זה שלא תאכל כל תועבה . ופי׳ תניא התנע מן השכור
והבטל אותם לכם /

רלא שמעשר שני אסור לאכול בטומאה אלא פדיון והבכורים
בכלל לאו זה שנ׳ לא בערתי ממנו בטמא /

רלב שלא אכל מפני לאוננים וה״ק לשאר קדשים שאמרה לאונן
שנ׳ לא אכלתי באוני ממנו /

והמוציא אותו לזולת מיצותו בתתו ל׳ מתו בורוקחים וונים ׃

רלג: שנעם זה המרון שלא יוציא המעשר שני לזולת מזונו שהיא אכילה ושתיה שנ׳ ולא נתתי ממנו למת פי׳ כן שלא הוציא אותו לזולת התזון כאלו נתן אותו למת· ופי׳ מרוקחים וסמנים מיני מזון ומשמשים:

אכילת בכורים בזולת מתירים בכורות בשעריהם ושני בדגנים :

רלד שלא לאכול בכורים בחוץ למחר שנכנסו לפנים מן החומה שנ׳ לא תוכל לאכול בשעריך· ונא׳ שם ותרומת ידך· אחז״ל ותרומת ידך אלו בכורים· ובכלל זה הם אלה שבאו מחוץ הבית לשני בשערך שלפני זה הכל זרים אלה וכתוב וכל זר לא יאכל קדש ופי׳ בזולת מתירים בזולת הכהנים המתירים אותם באו הוצאם לפנים מן החומה ונקראת בשער /

רלה שלא לאכול בכורות בשעריהם שנ׳ לא תוכל לאכול בשעריך וגם זה נכלל

רלו ושני בדגנים· שלא לאכול מעשר שני של דגן בשעריהם שנ׳ לא תוכל לאכול בשעריך ונא׳ מעשר דגנך /

וכן במעשר תירוש והיצהר תדרוש ולא תאחר הראש ותקדים אחרונים :

רלז שלא יאכל מעשר שני של תירוש בשעריהם / שנ׳ ותירשך

רלח ולא מעשר שני של יצהר שנ׳ ויצהרך ולא מנהם בכלל כשכן בלא מדינן ופי׳ תדרוש זה הדין והקיום במעשר דגן תירוש ויצהר /

רלט ולא תאחר הראש מעיין שלא יאחר הראוי להקדים כגון ביכורים ומעשר לפני תרומה· אן שני לא׳ וביאורו מדכתיב מלאתך ודמעך לא תאחר מלאתך ודמעך לא תאחר כלו שהוא להקדים /

וטומאת גוף ובשר בקדשאו נותר והפגול נאסר ואוכליו מתגנים :

רמ שלא יאכל אדם בטומאת הגוף בשר קדש שנ׳ בכל קדש לא תגע אזהרה לאוכל

רמא ובשר לא יאכל קדש שנטמא שנ׳ והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל

רמב או נותר שלא לאכול נותר שנ׳ ואוכליו עונו ישא / ובמלואים כתיב לא יאכל כי קדש הם והם כוונת לכל בכלל

רמג שלא לאכול פגול שנ׳ לא יאכל כי קדש הם האמור בנותר והפגול. הוא קרבן שפסלו במחשבה· ומתגנים פועל מן [illegible] רבו:

ערלים בבשרים ושאין כטהרים בראשית נאסרים ובו׳ לא נזונים :

רמד שהוזהרו הכהנים ערלי בשר מלאכול תרומה שנקראת ראשית ונלמד [illegible] מכל ערל לא יאכל בו

רמה וטמאין נמקהם שהוזהרו הכהנים בזמן טומאתם נ״ב מלאכול תרומה· שנ׳ והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל

רמו

במנות מוסיפים וחק חמץ אופים במנחה ומחליפים זבחים ומשנים :

רמו שלא להוסיף בקרבנות המנחה שאו׳ חמץ ודבש חמץ או מהם קמצה
שנא׳ לא יכנו ולא יוסיף · ובטל זכרונה וכו׳ /

רמז שלא יאפו חמץ שירי המנחה שנא׳ לא תאפה חמץ חלקם /

רמח ומחליפים שאסור לשנות זבחי קדש מקדושה לקדושה כגון בכור שור
לא יקדיש איש אותו · פי׳ קדוש לזבח וכו׳ לעולה /

ועוסק בתרומות ואוכל בפנימית ובחוץ חיצונית לפחים ולציינים :

רמט ועוסק בתרומות · ענינו שאסור להשתמש ולהיות משרתי · בין כהן לחלוק
כגון טמא וערל שנ׳ לא [illegible]

רנ ואוכל בפנימית · שאסור לאכול מחטאת פנימית שנ׳ וכל חטאת
אשר יובא מדמה לכפר בקדש לא תאכל

רנא ובחוץ חיצונית לפחים ולציינים : שלא לאכול חטאת חוץ לעזרה
ובקדשים זה מה שכתוב לא תוכל לאכול בשעריך [illegible]
לרמוז זה ונכלל בו לאו · וכו׳ לאשם ולכל [illegible] מקודש בקדש /

ושוחט על חמץ לפסחו ומאכוץ לבבו מאמץ ידועי רעבונים :

רנב שהוזהרנו משחיטת הפסח וחמץ קיים אצל אחד מבני חבורה וכן אם היה
אצל אחד מהם בשעת זריקה וקמיצה שנ׳ לא תשחט על חמץ דם זבחי
ומאמץ · שענין שהוא כאוכל חמץ ומקשה לבו ומחמיץ ולפיכך הזקנים ידועי-
טעם ודעת · וזה שהוזהרנו מקבלת מדה זו הרעה · הוא ה׳ האכזריות /

וחמץ ומחמיצות במועד המצות וכן אחר חצות כמו לחם אונים :

רנד שהוזהרנו מלאכול חמץ בפסח שנא׳ לא יאכל חמץ
רנה שהוזהרנו שלא לאכול תערובת חמץ שנ׳ כל מחמצת /
רנו שהוזהרנו מלאכול חמץ מארבע עשר ואילך דכתיב לא תאכל עליו
ופי׳ לחם אונים שלחם איד ואבל יהיה לאוכל כמו לחם אונים /

ומוצא או רואה בפסח ישאה ובחמתי אפאה בארץ נוף שוכנים :

רנז לא ימצא ברשותנו חמץ בפסח שנא׳ לא ימצא בבתיכם /
שלא יראה שנ׳ לא יראה לך
ובחמתי אפאה שהוזהרנו מלשוב למצרים בישיבה שנ׳ לא תוסיפון לשוב
בדרך הזה עוד · ופי׳ אפאה כמו אפאיהם · אפיזם לנחת

ופסח לא תשלים לכופרים וערלים ולא על נמולים ערבים בעונים :

רנח שלא להאכיל המשומד והכופר מבשר הזבח שנ׳ כל בן נכר לא יאכל · ופי׳
השוים מאמין וכל חפצי נשים · כלו׳ לא השוים חפצם בזה
שלא יאכלו בו ערלים שנ׳ וכל ערל לא יאכל בו פי׳ ישראל ערל //

ולא אל כחולים ערבים הן עברים נים אנשי שכחולים אסור לאכלם מן הפסח שנא׳
תושב ושכיר לא יאכל בו :

ונא ונבשל שמיבה ונותר לא נרצה והמוציא חוצה לזולת מתאנים

רסג שלא לאכול מהפסח נא ובשל שנ׳ אל תאכלו ממנו וקוא לאו א׳ ונפ׳ שמנה נכלת
שלא להותיר מבשר הפסח מחבורה לחבורה שלא בהתנו עלון באכילתו שנא׳
לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה /

ועצם בנותר שבור שברן יחסיר ובשני למותר ושובר שברונים :

רסו ועצם שעור הדברים שהפקיר לשבור עצם בפסח ויספר שברן ומונו חלק
עונו שהוזהרנו מלשבור עצם שנ׳ ועצם לא תשברו בו
רסז ובשני למותר בפסח שני זה כמשנה להותיר שנא׳ לא ישאירו ממנו /
ושובר שברונים שנצטוינו שם זה בשני שלא לשבור בו עצם שנ׳ ועצם
רסח

ולא יתנו לסחי אמרי חג פסחי ובשר מזבחי עדי בקר לנים :

רסט שלא ינוח אמורי הפסח מלהקריבם עד שיפסלו בלינה ויהיו לסחי ולאום
לנם /

רע וכן בשר הוא החגיגה ולא יותיר עד שני ימים ולילה ויפסל. שנ׳ ולא ילין מן
הבשר אשר תזבח בערב /

לפדיון לא תחרום חרמים ובכורות טהורות ולא תכרות ברית ז׳ והזונים :

רעא לפדיון וכו׳ והחוק שיכתבו לפדיון שדות חרמי הכהנים כדי שישובו
בעלים כי הוא אמר שנ׳ לא ימכר ולא יגאל
רעב ובכורות טהורות . שלא יפדו בכורות בהמה טהורה . שנ׳ אך בכור שור
לא תפדה . חוץ מחוץ לחוכרו //
רעג שנצטוינו שלא לכרות ברית אל שבעה אומות הם החטאים והגנוים
שנא׳ לא תכרת נה /

ומימיר לקפרה ומותיר מתודה וגזה ועבודה בקדשי המקנים :

רעד שלא להמיר בהמת קדשים בבהמה א׳ שנא׳ בבהמה אשר לא ימיר
ולא לכל קדשים . ונפ׳ לכפרה . רעה הבא והוא חולין ע״ב
רעה שלא להותיר מתודה . שנא׳ בתודה לא תותירו ממנו עד בקר וה״ה
לכל קדשים לפי תכלתם /
רעו ונגזה שלא לגוז צאן קדשים שנא׳ בבכור לא תגוז וגו׳ לכל
רעז ועבודה שלא לעבוד בקדשים שנ׳ בבכור לא תעבוד וגו׳ וה״ה לשאר קדשי׳
וקנים הוא . מלשון אני וחקני /

קדשים לחללה ותכל בנבלה ובטרפה נחלה ובטמאים מגונים :

רעח שלא תאכל חלה והיא בת כהן שנבעלה לפסול לה בתרומה ובחזק ונשק שנא׳ היא בתרומות הקדשים לא תאכל /

רעט ויקל בנבלה שאכל אמונה בה והעני שבא ביחוד לכהנים כל נבלה וטרפה לא יאכל למתקה בה

רפ לא תאכלו כל טריפה שנ׳ טרפה לא תאכלו

רפא שנינו מיני בהמה וחיה מותרין. שזאת זה תאכלו מהעלו בהן / כל שאין בן זה שאין לו סי׳ טהרה /

ודגים נמאסים ועופות הדורסים ואסורי שרצים חמשת המינים

רפב שלא לאכול דג טמא שנא׳ בדגים טמאים ותבשיה לא תאכלו

רפג שלא לאכול עוף טמא שנ׳ את אלה תשקצו מן העוף [illegible] טמאים כדורסים לפי שהדורס מרגיש בורא ואין צריך סי׳ לך׳ !

רפד רפה רפו רפז רפח שיש בשרצים ה׳ לאוין על ה׳ מינין

שלא לאכול שרץ המים שנ׳ כל שרץ המים

שלא לאכול שרץ הארץ שנ׳ כל שרץ השורץ על הארץ

שלא לאכול בריות המעופפים מהם שאינן מוליד בגופו שנ׳ אל תשקצו את נפשותיכם

שלא לאכול תולעת הפירות כשפרו׳ שנ׳ לכל השרץ על הארץ

שלא לאכול שרץ המים שנ׳ אל תשקצו את נפשותיכם ונוה האחרים הם כוללין /

ובן אוכל על דם ואוכל חלב נדם וטרם זריקת דם חטואיו כשנים :

רפט שלא יאכל בן סורר ומורה ונשקה שהיו המביאה לדם כלו שעל הדם בא לידי מקולו שנ׳ לא תאכלו על הדם /

שלא תאכלו חלב שנ׳ כל חלב

נדם שלא לאכול דם שנ׳ וכל דם לא תאכלו

ונגם זריקת דם שהוזהרנו שלא לאכול קדשים לפני זריקת דמים שנ׳ לא תוכל בשעריך :

תפש עם בשר וגיד נשה נאסר וחלב עם בשר מבשלים או נחים :

רצ שלא לאכול אבר מן החי שנא׳ לא תאכל הנפש עם הבשר

רצא שלא לאכול גיד הנשה שנ׳ על כן לא יאכלו [illegible]

וחלב עם בשר שהוזהרנו מלאכול בשר בחלב שנ׳ לא תבשל גדי [illegible]

רצב אף נהנים שאסור לקנות בשר וחלב אף זו קבלה בין של אסור בין [illegible]

רצג שנ׳ לא תבשל [illegible] אחד לאכול ההנאה /

תרומה לזרים ותושב ושכירים ויום הכפורים לבלתי מתענים :

רצד שלא יאכלו זרים תרומה ובכורים שנ׳ וכל זר לא יאכל קדש

רצה שלא יאכלו תרומה תושב כהן ושכיר שנ׳ תושב כהן [illegible]

רצו שלא לאכול ולשתות ביוה״כ שנ׳ וכל הנפש אשר לא תעונה

ואסור שור נסקל בעניך לא יקל נמכה אב קלקל נהיה מרמנים :

ש · שלא לאכול בשר שור שנגמר דינו לסקילה שנ' סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו

שא שלא לקלל אב ואם שנ' ומקלל אביו ואמו · וזכר הלב ואם רשעים ... שנאמרו כא' / וכן נכללו בכרכות בעל חוב זכרו ירעוני ... שהוא כמשמעו /

ובערלה נשמר היה מפח נכבור ויין נסך יימר לשורשו בלענים :

שב שלא לאכול ערלה שנ' שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל · שלא לשתות יין נסך. ולא בא לנו לא מבואר ובאחרונה מדרבנן יין נסיכם / והוא אסור הנאה /

ולנזיר ענבים יבשים ורטובים ויינות כתענבים נוג או חלצנים :

שג ולנזיר ענבים · שמן הקרבה שכל אלו הדברים אסורים לנזיר ונתמנים

שד לו וקם ה' לאוין / א' שלא יאכל ענבים יבשים מן המוקים שנ' ויבשים לא יאכל /

שה שלא יאכל ענבים רטובים שנ' וענבים לחים לא יאכל

שו שלא ישתה שום ... שהוא מכונה כמו הקורץ שנ' מיין ושכר יזיר ...

שז שלא יאכל מה שהוא קליפת הענבים ובלעז ... שנ' ועד זג לא יאכל

שח שלא יאכל חרצנים מן ... הנרעינין שנ' מחרצנים ...

ולא יחלל נזרו בתגלחת שערו נטמאה לשארו במגע ומכונס :

שט שלא יגלח הנזיר בשער שנ' תער לא יעבור על ראשו /

שי שלא יטמא הנזיר לקרובים במגע שנ' לאביו ולאמו ולאחיו לא יטמא בהם במותם /

שיא ומכונס ... שלא יטמא באוהל המת שנ' על כל נפשות מת לא יבא

וככה לא יחל במגע ובאהל גביר אורן יחל כמלך בסגנים :

שיב וככה לא יחל בנשאו כהן הגדול שלא יטמא ... במגע ובטומאת אהל כהן גדול שהוא כמו מלך אל סגני כהונה ... המגע שנאמר לאביו ולאמו לא יטמא וטומאת אהל לכהן גדול שנ' ועל כל נפשות מת לא יבוא /

וזה יהיה האות באסורי ביאות להורות נוראות בנואפים ומזנים :

הקדים זה ... לבאר ... העריות ... ושיקלו ... ענינם אסור ... ועתה ... להורות נוראות ... כלומר · וזה להבות ... · והם הדברים ... //

מנבל אם ואב ובת אשת האב ואשת אב ואב לכלה וכלונים :

שיד שלא לגלות ערות אם שנא' אמך היא לא תגלה ערותה

שיה ואב ענינו זכר אב ולחייב בשתים שנ' ערות אביך לא תגלה

שיו ובת אשת האב שלא לגלות ערות אחות אבין שהיא בת אבין לחייב משום אחותו ומשום בת אשת אבין שנ' בת אשת אביך לא תגלה

שיז ואשת אח שלא לגלות ערותה שנא' אשת אחיך לא תגלו

שיח ואב שלא לגלות ערות אשת אבין שנ' ערות אביך לא תגלו. ונבי' לכלה וכלונים. כלומר כל העונש אלה לכלה וכלין וכן ומשכב הלשונות מדרך חוצת השיר

אחות אם ואחות אב ואשת אחי האב אחותו ואחות אב ימופין בענינים :

שיט אחות אם שנא' ערות אחות אמך לא תגלה

שך ואחות אב שנא' וערות אחות אביך וג'

שכא אשת אחי האב שנ' ואל אשתו לא תקרב דודתך היא

שכב ואחותו שנ' אחותך בת אביך

שכג ואחי האב שנ' ערות אחי אביך לא תגלה ביארוהו בזכור אחי האב ולחייב שתים

והבת או בם בת ואשת בן והבת והאשה והבת לשוד ולשרי מונים :

שכד והבת לאדוקו [illegible]

שכה אין בת בת / שנ' בת בתך

שכו ואשת בן שנ' ערות כלתך

שכז והבת ע' שהיא בת הבן שנ' בת בנך וכו'

שכח והאשה והבת שנא' ערות אשה ובתה לא תגלו

ובת בנה ובת בתה ואשה ע' אחותה ונדה בטומאתה לצד איש לוגנים :

שכט ובת בנה שנ' את בת בנה

של ובת בתה שנ' ואת בת בתה

שלא ואשה אל אחותה שנ' ואשה אל אחותה לא תקח

שלב ונדה שנ' ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב

ואדם ובהמה לבושת ובליבוה ואשה בבהמה כמקים בענינים :

שלג ואדם ובהמה שנא' ובכל בהמה לא תתן שכבתך

שלד ואשה בבהמה שנ' ואשה לא תעמוד לפני בהמה

קדשה או קדש בזרע הקדש ואשת איש היא אש תכל לדאבונים

שלה שלא תבעול אשה בלא כתובה וקדושין שלא ולא תהיה קדשה [illegible]

שלו מן קדש שנ' ולא יהיה קדש ונקרא הזכור וכו' ואת זכר לא תשכב וגו'
שלז ולמשה אונן שנ' ואל תשיבו ערותך לא תתן שכבתך וגו' היא אסור עד
כי הוא עד שבקו תאכל :

גרושה לכהונה. חללה או זונה וגדול באלמנה מקדש ומגנים :

שלח גרושה שנא' ואשה גרושה מאישה לא יקחו
שלט וחללה שנ' וחללה לא יקחו
שמ מן זונה שנ' אשה זונה
שמא וגדול באלמנה מקדש שלא יקח כ"ג אלמנה בקדושין שנ' אלמנה לא יקחו
שמב ובזנות שלא יבעול כ"ג אלמנה דרך זנות בלא קדושין שנ' ולא יחלל
בא רבותינו

ואונס בעיציצו יהי שנתה עמו והמוציא שמה להבים נזתים :

שמג וסופרו הקורי האונס שלא לגרש ארוסתו שנ' לא יוכל לשלחה
כל ימיו
שמד והמוציא שמה : כי מוציא שם רע על אשתו וריב וכו' -
שהוזהר נ"כ שלא לגרשה שנ' לא יוכל לשלחה

ומקצץ בחרתו תגלה רעתו ומחזיר גרושתו ללעג ושאונים :

שמה וקוצץ בקרתו שהוזהר שלא לקוץ סימני זכרות כגון הסלר-
בכגון הכרעת פי' שלא לקוץ בקרתו
שמו ומחזיר גרושתו שלא להחזיר הגרושה אחרי אשר נטמאה -
שנא' לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה וגו'

וחקרב בתאבו לערוה הכאיבו וממזר לא יבא בבנים הגונים :

שמז שקרב בתאבו לערוה שלא יקרב לערוה קרוב בשר אפי' בלא בעי'
כגון חבוק ונשוק שנ' אל שאר בשרו לא תקרבו לגלות וגו'
כלו' קרוב המביא לידי גלוי ערוה
שמח וממזר לא יבוא שאסור לבוא ממזר על בת ישראל שנ' לא יבוא ממזר

ולא תרחיק אדומי ומצרי מעמי ולא יהיו לאנשי באומות מחתנים :

שמט שלא נרחק זרע עשו מלהתחתן עמנו אחר שנכנסו בדת ישראל שנ' לא תתעב
אדומי
שן שלא להרחיק המצרי מלהתחתן עמנו אחר שנתגייר שנ' לא תתעב מצרי
שנא שהוזהר שלא להתחתן באומות עובדי ע"ז שנ' לא תתחתן בם

פצועים נבאבים לעם ש' מתעבים וגם מואבים וכן העמונים :

שנב פצועים

שנב שהוזהר הוא ממזר שלא לבא על בת ישראל שנ׳ לא יבא פצוע דכה וכרות שפכה בקהל ה׳ /

שנג ועמונים ומואבים ובן עמונים שנ׳ עמוני ומואבי לא יבא ... בני ... שנ׳ לא יבא עמוני ומואבי ... והוא לאו אחד /

ומבקש לשלומם בעתם נלחמים ולא יהיו עמים בעיניכם חנונים :

שנד שלא לקרוא בשלום ... ומואב בעת שנלחמים בם שנ׳ לא תדרוש וג׳

שנה ולא יהיו עמים שלא יתן להם דבר שהוא ... עו׳ שנ׳ ולא תחנם :

יבמה לא לאיש זר וסריס הנגזר ולא ישוב ממזר בזרע חשמנים :

שנו שהוזהר היבמה ... כל זמן ... שנ׳ לא תהיה אשת המת ... לאיש זר /

שנז וסריס הנגזר שהוזהר לסרס שום בעלי חיים לא אדם ולא בהמה / שנ׳ ומעוך וכתות ונתוק וכרות ... ובארצכם לא תעשו בארץ כל ... כלל איזה סרוס אסור

שנח ולא ישוב ... שום ... שנ׳ שום תשים עליך : לא תוכל לתת וג׳ והוזהר כמו זה כתב /

גרים לא תתעב וכי תצור על עיר בעצה לא תבעיר הגרים ...

שנט שלא יתעב ... כל ... שנ׳ ... וג׳

שס וכי תצור ... שלא להשחית כל עץ מאכל שנ׳ לא תשחית וג׳ ... כל משחית ... ובעצה לא תבעיר ... והוא לשון ... /

ולא תעבור איתן בגינת הביתן ולא יתחר חתן בלבושי שרינים :

שסא שהוזהרנו שלא לעבד ולזרוע בנחל איתן אשר ... לא יעבד בו ולא יזרע ולשון בגינת הביתן ... /

שסב ולא יתחר חתן שלא יתעבר החתן עם ... ולא ... והוזהר שלא לצאת ... שנ׳ לא יצא בצבא ולא יעבור עליו /. ויתחר לשון ... /

ומלך לא ירהב בלום נשים יאהב וסוס רב או זהב ואוצרות מכמנים :

שסג שהוזהר המלך שלא להרבות נשים שנ׳ לא ירבה לו נשים
שהוזהר נ״כ שלא ירבה לו סוסים שנ׳ לא /
שהוזהר נ״כ שלא ירבה לו כסף וזהב ... ואוצרות מכמנים ...
... זהב וכסף ... למצור ...

הכון מצות לא תעשה

חתימת האזהרות /

תהלה רוממה לאל נותן חכמה ומרבה תעצומה לדך ולאין אונים:
מבונן רעיונים ולבב לנבונים וטעם לזקנים ושפה לנאמנים:
אשר עזז השלום נגירי הלולים כלולים ושקולים במאזני עיונים:
במצות שש מאות שלש עשרה באות לעילות נוראות ולאל פתרונים:
נתנו אל בחסדין להצליח עבדין מתנים פקודין ובמצותיו יצפנים:
אשר יציץ נוהם ויזריח אולם במשפטין וכלם בריח קנמונים:
ולרעות בגנים וללקוט שושנים בערות מעדנים עסיסי רמונים:
ויעלם מתהומות תלאות והמונות וריצן עם חיסות וראשי תנינים:
ותגלמתאנה פרות בספור רנה והשפל גאיה אפקי מגינים:
נעימות לנו רנעפנות נמור בזמור כוטפות עלמות תופפות /
בשיר אחד כוננים:

ועל כל ראש אמיר רננים שור יאמיר ויגעת זמיר ונראו נצנים:
בהגיע הקץ ומן בא הגואל ויבנה ההכל ושער התנים:
נבל יתן יקדש בבנין המקדש וישיר שיר חדש בעוגב ובמנים:
ושבו נעלצים מעונים נפוצים ומשפחות יעבצים נפוצים ומעונים:
ואור עולם יאור לעם בסך יעבור בבא מהר תבור ומיצער חרמונים:
ולפניהם ישאו בתוף וכת ימחאו מציון יבואו בשירים ורננים:
וישפטו קמים במדבר העמים ויחיו נרדמים ויקיצו ישנים:

קושלבע

קושלבו ויגלבנ ראש העיר:

[illegible] a .arlim

[illegible] ensuiv signé [illegible]

[illegible] octobre

[illegible] cinquant[illegible]

34

בחזרות האחרונות

Zw

Handschrift

Nr.

~~442~~

Zu Nr. 263

פאזנר באלגי

474